

Ruta Cibule saņem mūža balvu

Zīmīga diena. Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs priecājas, ka Latgalē dzīvo radoši ļaudis. Pati Ruta Cibule, saņemot "Boņuku", uzsvēra, ka, dzīvojot mazās vietās, nedrīkst darīt mazas lietas.

Edgars Gabranovs

14.martā svinīgā Latgaliešu kultūras gada balvas "Boņuks" pasniegšanas ceremonijā Latgales vēstniecībā GORS godināja desmit aktīvākos, spiltākos un nozīmīgākos notikumus, personības un aktivitātes, kas īpaši bagātinājušas latgalisko kultūru 2025.gadā. Par mūža ieguldījumu latgaliešu kultūras attīstībā "Boņuku" saņēma kultūras darbiniece, Ziemeļlatgales tradicionālās kultūras sargātāja, projektu vadītāja un kultūrvēstures pētniece Ruta Cibule.

Kopumā balvai šogad bija izvirzīti 155 pretendenti, no kuriem apbalvojumam žūrija nominēja 30 notikumus, personības un aktivitātes. Jāsecina, ka Ziemeļlatgales ļaudis sestdien pārņēma Latgales vēstniecību "Gors" savā kontrolē. Kā nu ne, ja mūspuses cilvēkus varēja satikt ik uz soļa, turklāt priecājoties par mūsējiem arī uz skatuves. Īpašs gandarījums un lepnums bija par Balvu Mūzikas skolas 2.-9.klašu kori Lindas Vitolas vadībā, kurš atklāja svinīgo ceremoniju. Tāpat īpaši sirsnīgas sajūtas virmoja, redzot uz skatuves atraktīvās Medņevas sievas, kuras kopā ar radio personību un influenceri Lauri Zalānu vadīja pasākumu. Kur nu vēl kulminācijas mirklis, kad visa zāle piecēlās kājās, godinot Rutu Cibuli.

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs, uzrunājot klātesošos, atgādināja, ka aprīt jau astoņpadsmit gadi, kopš mēs visi svinam Latgales kultūras svētkus: "Bet šī ceremonija ir īpaša. Tajā

ir gan prieks par paveikto, gan nedaudz smeldze par Jāni Steiču – par izcilu Latvijas režisoru, mākslinieku, aktieri, kā arī izcilu latgalieti. Jānis Steičs, savulaik runājot par filmu "Cilvēka bērns", par Boņuku teica, ka viņš šajā tēlā ir atstājis mazliet kaut ko no sevis, un es domāju, to mēs varam just. Boņuks – tas ir kārtīgs Latgales simbols. Tas ir mazliet spītīgs. Ļoti zinātkārs. Ļoti jestr. Dažreiz palaidnīgs, bet ļoti jauks tēls. Patiesību sakot, ja mēs kādreiz dotu kultūras balvu par izcilu mūža ieguldījumu, tā varbūt pienāktos arī Bonifācijam Paulānam. Lai arī kino tēlam, bet tomēr tam, kas iedvesmo un iemieso mūs visus – latviešus un latgaliešus. Es gribu īpaši teikt, ka šī ir arī tā diena, kad mēs šeit, Rēzeknē, Latgalē, Latvijā, domājam un runājam par mums visiem. Par spēcīgu Latviju. Par spēcīgu Latgali. Par mūsu kultūru un tās saknēm. Un "Gors" ir ne tikai kultūras celtne vai ēka, tas ir mūsu – gan Latvijas, gan Latgales, gan Rēzeknes – kultūras simbols. Tā ir vieta, kur domāt, priecāties un stiprināt mūsu saknes. Tā ir vieta, kur vienmēr mēs varam mācīties viens no otra, mācīties par sevi un paši iedvesmoties tālākiem darbiem. Tādēļ šeit Latgales un, nebaidos teikt, arī Latvijas kultūras sirdī varam droši teikt: "Gors" ir, bija un būs Latgales kultūras sirds. Un šeit, atrodoties Rēzeknē, Latgalē, atcerēsimies, ka Latgalē sākas arī Latvija. No austrumu robežas sākas Eiropa, Latvijas un Latgales kultūras telpa. Sargāsim to, stiprināsim to, lolosim to, un mēs visi būsim stiprāki!"

*Turpinājums 10.lpp.

Īsziņas

pieņemta vienošanās par priekšlikumu noteikt 2000 hektāru teritoriju Alūksnes novadā, kurai turpmāk varētu piešķirt Latgales speciālās ekonomiskās zonas (Latgales SEZ) statusu.

Iespēja apgūt digitālās prasmes

Vēl tikai līdz 30.martam Balvu novada iedzīvotājiem ir iespēja pieteikties bezmaksas digitālo prasmju mācībām, lai apgūtu ikdienā noderīgas prasmes darbam ar e-pakalpojumiem, saziņai ar ģimeni un draugiem lietotnē "WhatsApp" un drošākai interneta lietošanai. Mācības paredzētas ikvienam iedzīvotājam no 16 gadu vecuma – gan tiem, kuri digitālajā vidē sper pirmos soļus, gan tiem, kuri vēlas savas prasmes nostiprināt un izmantot digitālās vides sniegtās iespējas daudz pārliecinošāk.

Maldina iedzīvotājus

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (PTAC) aicina iedzīvotājus būt piesardzīgiem attiecībā uz piedāvājumiem mainīt vai verificēt ūdens patēriņa skaitītājus dzīvokļos – PTAC ir saņēmis vairākas sūdzības par iespējamu maldinošu komercpraksi. PTAC rīcībā esošā informācija liecina, ka uzņēmumu pārstāvji telefoniski sazinās ar dzīvokļu īpašniekiem, kuriem iepriekš veikta ūdens skaitītāju nomaiņa, un informē, ka skaitītājiem esot beidzies verificācijas termiņš un tie ir jāpārbauda vai jāmaina. Sarunās patērētājiem nereti tiek norādīts, ka šādas prasības par verificāciju vai nomaiņu joprojām ir spēkā. PTAC uzsver, ka šāda informācija ir maldinoša.

Vienojas par statusa piešķiršanu

Latgales plānošanas reģiona attīstības padomes (LPRAP) sēde, kurā piedalījās arī Alūksnes novada domes priekšsēdētājs Dzintars Adlers,

Nākamajā
Radugunī

● Mācās izgatavot nozīmītes
Radošā darbnīca muzejā

● Pēcpusdiena itāļu noskaņās
Konkursi, eksperimenti,
meistarklase

Vārds žurnālistam

Aija Socka

Pasniegtas "Boņuka" balvas, izskanējis vēl viens nozīmīgs un kvalitatīvs kultūras pasākums, kas vieno Latgali un tās cilvēkus. Interese par notikumiem un personībām, par apbalvošanas ceremoniju, var teikt, tautā ir dzīva, lai arī dažreiz izskan iedzīvotāju pārdomas, vai ikdienā nav par daudz kultūras pasākumu un to atspoguļojuma. Tomēr kultūra, iespējams, ir tā, kas dāvā emocijas un prieku šajā sarežģītajā ikdienā Latgalē un citviet dzīvojošiem ļaudīm, jo brīžiem šķiet, ka pārāk daudz uzmanības paņem informācija, kas saistīta ar politiku un tajā esošajām negācijām. Protams, kā liecina dzīve, kultūra nav šķirta no politikas. Ne viens vien kultūras darbinieks pabijis politiķa *ādā* un lielākoties, šķiet, neveiksmīgi. Kā veiksies, piemēram, atzītam un zināmam režisoram, redzēsim jau šoruden gaidāmajā, gribas teikt, pasākumā, proti, Saeimas vēlēšanās un pēc tām.

Kultūra ir ne tikai izklaide, kā dažs, iespējams, domā, bet arī darbs, izglītojoša un radoša izpausme, kas bagātina. Lai gūtu patīkamas emocijas, arī es savu dzimšanas dienu aizvadītajā nedēļā pavadīju, baudot kultūru un tuvu cilvēku klātbūtni mūsu kaimiņpilsētā. Apskatīju, piemēram, četras izstādes un jutos priecīga ne tikai par redzēto, bet arī izvēli – pavadīt svētkus nevis ierastā vidē, bet ārpus tās, lai redzētu un gūtu gan iespaidus, gan vēlāk – atmiņas. Jau esmu nākamā pasākuma – izrādes "Mazpiļšāta" – apmeklējuma gaidās.

Latvijā

Ap 400 000 ID karšu īpašnieki var zaudēt iespēju elektroniski parakstīt dokumentus.

No 2019. līdz 2021. gadam Latvijai piegādātajās ID karšu sagatavēs ir mikroshēma, kurai 2022. gada vasarā pasludināta ražotāja atbalsta pārtraukšana – ražotājs oficiāli paziņojis, ka turpmāk to vairs nesertificēs. Bet tā ir viena no komponentēm daļai Latvijā izsniegto ID karšu. Un tās, lai saglabātu uzticamas paraksta radišanas ierīces statusu (QSCD), šogad jūnijā būs jāpārsertificē. Taču mikroshēmas dēļ tas, visticamāk, nebūs iespējams. Potenciālā problēma neattiecas uz mobilo e-parakstu, ko aktivizējis ID kartes īpašnieks. Neatkarīgi no tā, kā šī situācija atrisināsies, iestādes aicina iedzīvotājus nodrošināties ar vairākiem digitālajiem risinājumiem, piemēram, papildus ID, arī mobilo e-parakstu vai "Smart ID". To lietošanu potenciālā problēma neskar.

Vairākas pašvaldības atsakās no ES fondiem patvertņu ierīkošanai.

Ukrainā pagājuši četri kara gadi, taču Latvijā joprojām nav teju nevienas pilnībā labiekārtotas patvertnes, un atsevišķas pašvaldības atsakās no Eiropas Savienības (ES) līdzfinansējuma to ierīkošanai. Ministru kabinets kopumā ar ERAF līdzfinansējumu cer iekārtot 570 patvertnes – 117 ir valsts īpašumā esoši objekti, bet 453 – pašvaldību. Taču pašvaldības visus šos objektus nemaz nav pieteikušas. Šobrīd CFLA noslēgusi līgumus par kopumā 325 objektiem. No tiem 287 ir pašvaldībās esošie pagrabi. Nauda, ko pašvaldības var saņemt par vienu objektu, ir teju 39 000 eiro. Cik daudz cilvēku satilptu šajās kopumā 570 pašvaldības un valsts īpašumos esošās patvertnēs, kuras plānots labiekārtot, nav zināms. Pilnīgi visās patvertnēs, kuras VUGD ieskatā, atbilst vai daļēji atbilst VUGD izstrādātajām trešās kategorijas vadlīnijām, patverties varētu aptuveni 54000 cilvēki jeb aptuveni 25% Latvijas iedzīvotāju. Tas ļauj secināt, ka krīzes situācijā izšķiroši būs arī tas, vai savus pagrabus labiekārtojuši patvertnes vajadzībām būs paši iedzīvotāji.

Zināmi teju visu Saeimas partiju premjera kandidāti.

Lai gan līdz Saeimas vēlēšanām palicis pusgads, oficiāli savus Ministru prezidenta amata kandidātus ir nosaukušas vien dažas partijas. Tomēr kuluāros skaidrība par to, kuri politiķi, visticamāk, piedalīsies premjera kandidātu debatēs, ir krietni lielāka. Gandrīz visiem šī būs pirmā Saeimas vēlēšanu kampaņa saraksta līdera godā – izņēmums ir Aināra Šlesera ("Latvija pirmajā vietā" (LPV)) kārtējais uzņāciens.

(Ziņas no lsm.lv un tvnet.lv)

Jaunā sezona sākusies

Audzē stādus ar pacietību un rūpēm

Aija Socka

Tikmēr dārzi vēl tikai mostas no ziemas miega, siltumnīcās jau pamazām jūtama rosība. Arī Litenes pagasta "Mēness dārzā", kur darbojas saimniece LINDA ROMANOVA. Viņa vairākus gadus ir strādājusi Balvos un šogad izaudzētos stādus piedāvās interesentiem arī Balvu tirgū.

Kā šogad Jūsu saimniecībā sācies pavasaris – ar kādām domām, pārdomām un darbiem?

– Tas šogad pie mums atnācis ar lielu apņemšanos un jaunām idejām. Pēc garās, sniegotās ziemas, kas šogad šķita īpaši neatlaidīga, pavasara tuvošanās jūtama kā īsts atvieglojums. Ziemas laikā siltumnīcu jumti regulāri bija jāattīra no smagās sniega segas. Laikam tieši tāpēc pirmie saules stari un nokusušais sniegs šķiet kā droša zīme, ka jaunā sezona patiešām ir klāt!

Ziema bija labs brīdis pārdomām. Pārcilāju prātā pagājušās sezonas veiksmes un kļūdas, saplānoju, ko šogad darišu citādāk un ko uzlabošu. Katrs pavasaris dārzkopībā ir kā jauns sākums un arī mazliet eksperiments – jauni augi, jaunas ziedu kompozīcijas.

Darbi jau ir sākušies! Iesētas pirmās sēklas, kurām nepieciešams ilgāks attīstības periods, piemēram, paprika un asie pipari. Siltumnīcās gatavojam substrātu jaunstādiem, sakārtojām saimniecību un veicam pēdējos tehniskos darbus, lai drīzumā varētu sākt sezonu ar pilnu atdevi.

Jūs, līdzīgi kā citi dārza darbu cienītāji, līdz ar pirmajiem saules stariem jūtat vēlmi sēt un stādīt?

– Godīgi sakot, jauno sezonu biju gatava sākt jau uzreiz pēc Jaunā gada. Tomēr ziemai bija savi plāni, un man nekas cits neatlika, kā kurināt māju, būt siltā istabā un sezonu uzsākt tikai domās un plānos uz papīra. Bet tas īstais brīdis, kad vairs nevaru mierīgi pāiet garām sēklu paciņām, parasti pienāk februāra vidū. Tad arī man sākas pirmā rosība, iesēju pirmās sēklas, un jaunā sezona no idejām uz papīra pamazām pārtop īstā darbā. Siltumnīcā istā rosība sākas tad, kad tiek atvesti jaunstādi. Tajā brīdī visa dzīve pārceļas pamazām no mājas uz siltumnīcu. Līdz tam lielākā daļa tikko iesēto stādu vēl mitinās pa māju zem lampām, gaidot brīdi, kad varēs pārcelties uz savu vietu siltumnīcā.

Cik siltumnīcās pašlaik saimniekojat?

– Šobrīd mums ir trīs siltumnīcas. Viena no tām ir apkurināma, un tieši tajā notiek lielākā daļa darba ar stādiem – tur tos audzējam, lutinām un aprūpējam līdz brīdim, kad ir gatavi doties pie saviem jaunajiem saimniekiem. Pārējās divas siltumnīcas līdz šim vairāk kalpoja pašu vajadzībām, taču šogad tām iecerēta jauna loma. Tajās stādīsim liliņas un lizantes, ko plānoju audzēt griezto ziedu ieguvei. Klusi gan loloju vēl vienu sapni. Nākotnē ceru izveidot vēl ceturto siltumnīcu, kas būtu paredzēta tieši griezto ziedu audzēšanai.

Kad šogad uzsākat kurināt siltumnīcu?

– Kurināt sākām 11. martā, kas ir apmēram divas nedēļas vēlāk nekā pagājušajā sezonā. Ja pavasaris arī turpmāk būs tikpat silts un saulains, kā līdz šim, tad, visticamāk, apkures izmaksas būtiski neietekmēs augu cenas. Bet, kas to zina, kādus pārsteigumus mums vēl sagādās aprīlis. Šim mēnesim patīk dzīt jokus.

Kā pagājušā gada pieredze ietekmēja šī gada augu izvēli – varbūt vairāk piedāvāsi gurķu, tomātu un citu dārzena stādus?

– Pagājušā sezona man bija kā ļoti vērtīga pieredze, jo tā ļāva labāk saprast, ko cilvēki vairāk meklē un kas viņiem interesē. Sezonas laikā daudz runāju ar pircējiem un uzklauzīju viņu vēlmes, tāpēc šogad piedāvājums ir papildināts ar vairākiem augiem, par kuriem interesējās. Sortimentā šogad būs iekļauti dažādi garšaugi, kā arī daudzveidīgāka puķu izvēle. Piedāvājumā būs arī zemeņu fizālis, dažādu šķirņu gurķu, paprikas, aso piparu un baklažānu stādi.

Tomātu stādus audzēšu no kolekcionāru tomātu šķirnēm. Ar tām sāku eksperimentēt jau pagājušajā sezonā, un dažas šķirnes uzreiz kļuva par manām favorītēm, piemēram, "Melnā zeme", "Alises sapnis" un "Dienvīdu iedegums". Šķirņu izvēle ir gaumes jautājums. Kolekcionāru šķirņu ir ļoti daudz, un katrai no tām ir savs stāsts, krāsa un garša. Pagājušajā augustā biju aizbraukusi uz Brenguļiem, kur norisinājās tomātu svētki. Tajos notika tomātu izstāde, kurā varēja aplūkot un izvēlēties sev interesantākās šķirnes. No svētkiem mājās atvedu apmēram 30 dažādas kolekcionāru tomātu šķirnes, kuras pamazām izmēģinu un audzēju arī savā siltumnīcā.

Foto - no personīgā arhīva

"Mēness dārza" saimniece savā siltumnīcā. Linda novēl, lai jaunā sezona ikvienam dārzā atnes daudz skaistu ziedu, bagātīgu ražu un prieku par pašu izaudzēto.

Kas aug siltumnīcās un kādi jaunumi gaidāmi? Būs arī "Mēness dārza" tumšā puķe?

– Šobrīd siltumnīcā saulē jau gozējas pirmie sējumi – paprika, asie pipari, baklažāni un dažādi garšaugi. Pamazām siltumnīca piepildās arī ar dekoratīvajiem augiem – petūnijām, kalibrahojām, pelargonijām, fuksijām, akmeņsēklēm, bakopām, begonijām, leduspuķēm un dažādiem struktūraugiem, kas vēlāk pārtaps krāsainās kompozīcijās iekarīnāmajos puķu podos. Šogad piedāvājums būs krietni plašāks un krāsaināks nekā pagājušajā sezonā. Ja pērn siltumnīcā dominēja petūnijas, kalibrahojas un pelargonijas, tad šogad klāt nācis plašāks dažādu augu klāsts. Lielāka būs arī šķirņu izvēle, kas ļaus veidot interesantākas un daudzveidīgākas puķu kompozīcijas. Man patīk tās veidot, jo stādīšanas procesā vienā podā var savienot vairākus augus, lai tie kopā veidotu savu vasaras puķu stāstu.

Starp jaunumiem šogad būs arī īpašas pelargoniju šķirnes, kuru ziedi atgādina mazas tulpes vai rozes. Tās izskatās ļoti neparasti un piešķir puķu podiem pavisam citu noskaņu. Krāsu ziņā šogad dominēs sarkanie, rozā un violetie toņi, ko papildinās gaiši un sudrabaini akcenti. Un, protams, neizpaliks arī "Mēness dārza" piķa dāma – tumšā petūnija, kas ar saviem melnajiem ziediem vienmēr piesaista uzmanību un piešķir kompozīcijām mazliet noslēpumainu noskaņu.

Kad varētu uzplaukt pirmie ziedi un sākties tirdzniecība?

– Ja pavasaris mūs turpinās priecēt ar tikpat saulainu un labvēlīgu laiku, kā līdz šim, ko mēs esam pelnījuši pēc garās un bargās ziemas, tad pirmie ziedi siltumnīcā varētu uzplaukt jau aprīļa otrajā pusē. Lai gan dažkārt augiem pirmie ziedpumpuri parādās jau agrāk, es tos parasti nokniebju. Tas palīdz augam vispirms izveidot spēcīgu un kuplu stādu, lai vēlāk ziedēšana būtu vēl bagātīgāka.

Pagājušajā sezonā pirmā ar saviem skaistajiem, melnajiem ziediem steigās iepriecināt tieši tumšā petūnija. Domāju, ka arī šogad tā varētu izvirzīties līderos, agrāk uzziēdot, un pirmā mani iepriecinās ar saviem tumšajiem, samtainajiem ziediem. Tirdzniecība parasti sākas aprīļa beigās vai maija sākumā, kad augi jau ir pietiekami spēcīgi, lai droši varētu doties pie jaunajiem saimniekiem.

Kā panākt, lai augi labi justos siltumnīcā?

– Augu audzēšanā svarīgākais ir regulāra uzmanība un rūpes. Katru dienu siltumnīcā jāskatās, jāvēro un jāseko līdzi, kā augi jūtas, vai tiem pietiek gaismas, mitruma un siltuma. Augus regulāri laistu un mēsloju, kā arī cenšos laikus pamanīt, ja tiem kaut kas nepatīk. Siltumnīcā svarīgi uzturēt arī piemērotu temperatūru, īpaši agrā pavasarī, kad naktis vēl ir vēsas un siltumnīca jākurina. Svarīga ir arī laistāmā ūdens temperatūra – ūdens nedrīkst būt ne pārāk auksts, ne pārāk silts, lai augiem nerastos lieks stress. Bet pats svarīgākais, manuprāt, ir pacietība un rūpes. Augi ļoti labi jūt attieksmi. Ja tiem pievērs uzmanību un velta laiku, tie atbild ar kuplu augšanu un bagātīgu ziedēšanu.

Kā vērtējat izmaiņas Darba likumā, kas paredz samazināt arī samaksu par virsstundu darbu?

Viedokļi

Svarīgi atrast kompromisu

LĪGA KOZLOVSKA, Saeimas deputāte, ģimenes ārste

Izmaiņas Darba likumā tapušas tādēļ, ka Latvija ir vienīgā valsts Eiropas Savienībā, kur virsstundas apmaksā 100% apmērā. Protams, par to, lai šis regulējums tiktu ieviests (kaut vai pakāpeniski), pamatā iestājas darba devēji. Svarīgi panākt, lai darba līgumā vai koplīgumā ir skaidri atrunāts, cik liela alga darbiniekam paredzēta, savukārt samaksai par virsstundām jābūt tikai īpašos gadījumos, kad notiek patiešām kaut kas neparedzēts un neatliekams. Kā zināms, Latvija starp citām Eiropas Savienības dalībvalstīm izceļas ar fak-

tu, ka mums ir visvairāk svētku dienu – 16. Visi darba devēji, kuri maksā nodokļus, pateicoties saviem darba ņēmējiem, attīsta ekonomiku. Šajā konkurences cīņā savā veidā cieš gan paši darba devēji, gan valsts ekonomika kopumā. Tieši tādēļ mūsu šī brīža uzdevums ir panākt cilvēka cienīgu pamatalgu. Kāds varbūt iebildīs, ka visiem tādas nav, taču jāsaprot, ka ar virsstundām šo jautājumu nedrīkst risināt. Drīzāk otrādi – politiķiem un valdībai atkal jālemj par algu pielikumu, lai gan algas ar katru gadu tomēr palielinās – gan vidējā darba alga, gan atalgojums privātajā sektorā. Šobrīd Saeimā par izmaiņām darba likumā notiek nepārtrauktas diskusijas, tiek spriests – samaksa par virsstundu darbu būs 50% vai 75% apmērā, bet lēmums vēl nav pieņemts, viss ir diskusiju procesā, kas ir ļoti spraigas un dažbrīd pat agresīvas. Arodbiedrības Latvijā šobrīd darba ņēmējus pārstāv ļoti maz – tikai 8%, mazliet vairāk ir koplīgumu (piektajai daļai no visiem darba devējiem ir koplīgums ar darba ņēmējiem). Manuprāt, šajā koplīgumā būtu skaidri jāatrunā visas niansas, kas saistītas ar virsstundu darbu īpašos apstākļos un gadījumos. Par samaksu svētku dienās šobrīd jau panākta vienošanās, ka tās tiks apmaksātas 100% apmērā.

Sabiedrībā daudzi satraucas, kā virsstundu apmaksas jautājums varētu ietekmēt, piemēram, Neatliekamās medicīniskās palīdzības vai Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbu, kur virsstundas strādā ļoti daudzi dar-

binieki. Taču šie gadījumi neattieksies uz izmaiņām Darba likumā. Mediķi, policisti, ugunsdzēsēji, pašvaldībās un vēl dažās citās iestādēs strādājošie pakļauti Atlīdzības likumam publiskajā sektorā. Tieši tādēļ Bērnu slimnīcas arodbiedrības juristi atsauc savu priekšlikumu par 100% atlīdzības atmaksu virsstundu gadījumā. Darba likumā paredzētās izmaiņas par virsstundu darba apmaksu pamatā attieksies uz privāto sektoru.

Manuprāt, šobrīd ar izmaiņām Darba likumā ir īstais brīdis cīnīties pret ēnu ekonomiku. Ja darba devējs darbiniekam negrib piemaksāt pilnā apmērā vai grib piemaksāt pilnā apmērā, bet bez nodokļiem, tad šobrīd viņam diemžēl tādas iespējas ir. Tieši tādēļ mums jāpanāk, lai Latvijā būtu līdzvērtīgas algas – vismaz kā pārējās Baltijas valstīs, lai savstarpējā konkurence būtu taisnīga. Starp citu, Lietuvā un Igaunijā samaksa par virsstundu darbu ir 50%. Nenoliegšu, ka šobrīd no visām trijām Baltijas valstīm mums ir vismazākā minimālā alga, bet to ar katru gadu palielinām. 2026.gadā tā ir 780 eiro. Līdz ar to pakāpeniski ejam uz to, lai pielīdzinātos kaimiņvalstīm.

Atgriežoties pie jautājuma par virsstundu darba apmaksu, esmu pārliecināta, ka darba līgumā vai koplīgumā tas nedrīkstētu būt kā pamatjautājums, jo ir daudzi citi dažādi aspekti. Piemēram, cilvēkiem, kuri strādā operas garderobē, pamatā darbs ir vai nu vakara stundās, vai sestdienās un svētdienās. Protams, šādā gadījumā koplīgumā jāparedz summētā darba

amaksa un savstarpējā vienošanās par to, jo likumdošana paredz, ka ikvienam darba ņēmējam Latvijā jāstrādā 40 stundu darba diena. Nesen bija diskusijas par četru dienu apmaksātu darba nedēļu, kā tas ir dažās citās Eiropas Savienības dalībvalstīs. Ja darba koplīgumā atrunāts, ka, piemēram, IT speciālists, kuram ir iespēja strādāt attālināti, četrās dienās var nostrādāt 40 stundas, tad viņš varētu ņemt arī trīs brīvdienas.

Svarīgi, lai šajā gadījumā, kad jāapstiprina daudzās izmaiņas Darba likumā, būtu apmierinātas visas puses – gan darba ņēmēji, gan darba devēji, arodbiedrības un arī politiķi, kuriem šis jautājums jo sevišķi aktuāls pirms Saeimas vēlēšanām. Diskusijas joprojām turpinās, un mēs nezinām, vai līdz Saeimas vēlēšanām rudenī nonāksim pie galarezultāta. Vai panāksim kompromisu? Domāju, ka ir iespējams vienoties par 50% vai 75% samaksu par virsstundu darbu, bet tai pat laikā paralēli jāstrādā pie vidējās algas paaugstināšanas. Jau tagad ejam uz kompromisiem, jo, kā iepriekš minēju, par darbu svētku dienās paliks 100% samaksa, savukārt par virsstundu darba apmaksu vēl savu profesionālo redzējumu sniegs Labklājības ministrijas speciālisti. Mans balsojums šajā jautājumā būs kompromisa balsojums, jo, no vienas puses, svarīgi, lai zaudētāji nebūtu darba ņēmēji, no otras – lai mūsu valstij būtu iespēja konkurēt ar citām Eiropas valstīm, un tajā pašā laikā attīstītos arī ekonomika. Šinī gadījumā teikšu tā, – ja uzreiz nevaram pieņemt kardinālu lēmumu par 50% samazinājumu virsstundu darbam, tad lai ir 75%. Iespējas variēt ir.

Gadu desmitiem bijusi noniecinoša attieksme

MĀRTIŅŠ DŪVIŅŠ, strādājošs pensionārs, ugunsdzēsējs izdienas pensijā

Izmaiņas Darba likumā, kuras vēl jāapstiprina Saeimā, raisījušas plašas diskusijas sabiedrībā. Jau tagad ir skaidrs, ka kopumā daudzie priekšlikumi darbiniekiem ir demotivējoši. Diemžēl jau vēsturiski izveidojies, ka valsts attieksme pret tādiem dienestiem kā NMPD un VUGD, kuri ir atbildīgi tieši par cilvēku drošību un viņu veselību, no valsts puses bijusi noniecinoša. Visu laiku dienestiem finansējums dots tik daudz, tikai lai izdzīvotu. Pats VUGD sāku strādāt 1994.gada oktobrī, un mans kopējais stāžs kā ugunsdzēsējam ir 25 gadi. Vēl pieredzēju tos laikus, kad dienestā pavasaros degvielu mašīnās lējām uz parāda, jo, piemēram, Valsts ugunsdzēsības glābšanas dienestam degvielu izsniedza mēnesim. Ja to sanāca pārtērēt, nācās braukt un runāt ar degvielas tirgotājiem, lai dod uz nākamā mēneša rēķina. Bet pavasarī, protams, normas pārtērējās, jo tajos laikos cilvēku bija vairāk, kūla dega biežāk, izsaukumi gaidīja rindās un nevarējām uz visiem paspēt. Līdzīgi bija ar darba formām un aprīkojumu. Paši remontējām tel-

pas un mašīnas, paši metinājām, skaldījām malku un kurinājām – tas viss bija gadiem ilgi. Darbiniekiem virsstundu apmaksā, nevis to kompensēšana ar brīvajām dienām, svarīga ar to, ka dienests var nodrošināt kvalitatīvu pakalpojumu Latvijas sabiedrībai, paaugstināt darbinieku darba drošību, pildot pienākumus ugunsgrēkos – glābšanas darbos, jo tiek nodrošināts lielāks cilvēku skaits sardzēs, pastarpināti paaugstinās darbinieku profesionālās iemaņas, biežāk piedaloties nodarbinātības procesā, strādājot ugunsgrēkos un glābšanas darbos.

Faktiski viņi gūtu papildus ienākumus strādājot, nevis blakus darbos, bet pildot savus tiešos darba pienākumus. Ieguvēji būtu Latvijas sabiedrība, VUGD un paši darbinieki. Savukārt, ja virsstundas neapmaksā, ieguvēji ir tikai Latvijā valdošie, kuri jau, pirmkārt, ir ietaupījuši naudu uz Latvijas iedzīvotāju drošības rēķina.

Šobrīd jau gadiem ilgi tiek pieņemta prakse kompensēt pārstrādātās stundas ar brīvajām dienām un tikai pēc tam – ar naudu. Turklāt ar šo brīvo stundu uzskaiti un kompensāciju ir iespējami *varianti*. Līdz ar to nekad nebija skaidrības par darba grafikiem, un tas radīja zināmu haosu. Tajā pašā laikā valsts nespēj nodrošināt normālas algas, cilvēkiem nākas piestrādāt, lai izdzīvotu. Bet, ja virsstundas neapmaksā, cilvēks zaudē naudu, un šajā gadījumā tas ir galvenais. Turklāt tagad VUGD strādājošajiem no 50% uz 30% samazināts arī atvaļinājuma pabalsts, un nav zināms, kā būs nākamgad. Vadība atvaļinājuma pabalsta samazināšanu skaidro ar to, ka strauji papildinās darbinieku skaits. Budžets atvaļinājumiem piešķirts gada sākumā, kad bija 13% iztrūkums, bet gada laikā dienestā pieņemts tik daudz darbinieku, ka šobrīd iztrūkums ir tikai 4%. Tā kā algas jāmaksā visiem, budžets tiek pārdalīts un atvaļinājuma izmaksām nepietiek. Tajā pašā laikā, lai šo sistēmu izlīdzinātu, trūkstošos 3,5 miljonus

eiro valsts nekā nevar atrast. Sanāk tā, ka valsts nereaģē un glābšanas dienestam jādomā, kā no šīs situācijas iziet, kā nodrošināt dienesta funkcionēšanu.

Dienesti mēģinās samazināt virsstundas, un tas varētu ietekmēt reaģēšanas spējas. Piemēram, Balvu daļā darbinieku ir vairāk, līdz ar to virsstundas kaut kā var kompensēt ar brīvajām dienām, bet mazākos posteņos cilvēku mazāk, līdz ar to grūtāk nodrošināt prasības. Naudas nav, virsstundas jākompensē ar brīvajām dienām – dienests to nevar izdarīt, tādēļ valstī sākas tendence slēgt posteņus uz pusi dienas vai nakti. Kā tas atsaucas uz iedzīvotāju drošību? Elejā aizvēra posteņi uz vienu dienu, un tieši tajā dienā, kad tas nestrādāja, netālu no posteņa aizdegās viena māja. Labi, ka cilvēki ugunsgrēku laikus pamanīja un vietējie noreagēja. Bet tas tā var notikt arī citās vietās. Ja runā par tādu pašu perspektīvu Balvu novadam, esmu dzirdējis varbūtību, ka uz pusi dienas var tikt aizvērts Tilžas posteņi, jo tur ir vismazākais izbraukumu skaits un it kā nav liels apdraudējums. Cik tas liels vai mazs, lai spriež paši iedzīvotāji, kuri dzīvo Tilžas pusē.

Valstij gadu desmitiem bijusi noniecinoša attieksme tieši par finansējuma nodrošināšanu operatīvajiem dienestiem, kuri atbildīgi par cilvēku drošību novados. Bet jāņem vērā, ka tas ir arī civilās aizsardzības jautājums, jo VUGD ir dienests, kas atbildīgs par civilo aizsardzību valstī. Te ir jautājums arī Balvu novada pašvaldībai, jo mums tagad ir speciālists, kurš atbildīgs par civilo aizsardzību. Zinu, ka pagastos notikuši semināri, taču gribētos dzirdēt konkrētus risinājumus. Visiem zināms, ka VUGD kapacitāte Balvu novadā civilās aizsardzības darbību nodrošināšanai ir nepietiekama. Vai tad ar šiem semināriem pietiks, ņemot vērā situāciju, piemēram, ar pirmās palīdzības sniegšanu iedzīvotājiem? Kas novadā izdomāts, lai būtu kāda alternatīva? Ja, piemēram, Tilžā uz diennakti

aiztaisa posteņi, kāda alternatīva tādā gadījumā? Vai vienkārši cerēsim, ka nekas tur nenotiks? Taču vienu reizi gadā arī slotaskāts šauj, un Elejas gadījums tam ir piemērs. Viss vienmēr atduras naudā, un šie paredzamie grozījumi Darba likumā skaidri parāda, kādas valstij ir prioritātes. Tai pašā laikā līdzekļi atrodas NBS un zemessardzes formējumiem. Kamēr ir miera laiks, kā viņi tiks iesaistīti civilās aizsardzības jautājumos?

Portālā "Mana balss" par virsstundu un svētku dienu piemaksu samazināšanu savāktis vairāk nekā 21 900 parakstu, kas ir ļoti maz, jo tieši šie jautājumi skar lielāko strādājošo sabiedrības daļu. Redzam, kā sabiedrība seko līdz notiekošajam valstī. Iedzīvotāji atmetuši ar roku, un tas ir pie varas esošo ilggadējā darba rezultāts. Cilvēkus psiholoģiski salauž, radot neticību visam. Ar laiku tas rada apātiju, kas jau redzama sabiedrībā. Daudziem ir šaubas par vēlēšanu caurspīdīgumu, un tas ir mērķtiecīgs darbs, lai Latvijas sabiedrību izveidotu par viegli manipulējamu cilvēku baru. Iedzīvotāji nesaprot, ka viņi ir darba devēji visiem šiem 100 valdībā sēdošajiem. Tieši iedzīvotāji viņiem uztic rīkoties savā vārdā, pieņemot lēmumus, lai uzlabotu viņu dzīvi, nevis 100 cilvēkiem uzlabot savu dzīvi uz iedzīvotāju rēķina. Tā ir nenormāla situācija, ka darba devējs nevar nokļūt pie ārsta, jo viņam tas ir par dārgu, jāstāv garās rindās, kamēr darba ņēmējs (Saeimas deputāts), kuram alga indeksējas automātiski attiecībā pret inflāciju, vajadzības gadījumā var pat aizbraukt ārstēties uz ārzemēm. Mūsu prioritāte ir jaunie cilvēki, bet, ja valsts dienestā nevaram pat savākt 400 jauniesaucamos ar labu veselību, tad ir jautājums, līdz kam esam nonākuši. Tieši tādēļ, ja man būtu iespēja pirms balsojuma par Darba likuma grozījumiem uzrunāt deputātus Saeimā, es viņiem gribētu pateikt, ka jāiet projām, viņi ir aizsēdējušies un zaudējuši tautas uzticību.

Lappusi sagatavoja S.Karavoičika

Ar darbiem atklāj raksturu, emocijas un iekšējo pasauli

Gatavo rotas no dabīgiem akmeņiem

Aija Socka

Apriļa sākumā Bērzpils Saieta namā gaidāma rotu darināšanas meistarklase, ko vadīs novadniece EVIJA JANEVICA. Saruna ar rokdarbnieci par darbiem un ikdienu.

Kad sākat darināt pirmās rotas?

– Tās radās pirms aptuveni deviņiem gadiem, kad biju dekrēta atvaļinājumā ar otro dēlu. Tajā laikā sāku interesēties par čakrām, enerģijām un vibrācijām un pasūtīju savu pirmo dabīgo akmeņu rokassprādzi čakru līdzsvarošanai. Kad aproci kādu laiku panēsāju un pavēroju, radās doma – varbūt pati varētu izgatavot savas aproces. Sāku meklēt veikalus, kur iegādāties akmentiņus, un pamazām darināju savas pirmās rokassprādes. Radīšanas procesā atklāju, ka ļoti spēcīgi jūtu akmeņu enerģiju – spēju intuitīvi sajūst, kam tie domāti un kādas vibrācijas tiem piemīt.

Drīz vien izveidoju arī savu “Instagram” kontu, kas toreiz saucās “Laimes akmentiņš”, un sāku piedāvāt savas aproces arī citiem. Ilgu laiku mani bija kluss sapnis kādreiz darināt arī auskarus. Sākumā bija bail, jo nevarēju atrast auskaru aizdarītes, kas būtu patiešām kvalitatīvas un “draudzīgas” ausīm. Man ir ļoti svarīgi, lai rotas būtu ne tikai skaistas, bet arī kvalitatīvas. Pēc ilgiem meklējumiem atradu tādas aizdares, kas patika gan vizuāli, gan pēc sastāva, un pirms trim gadiem sāku izgatavot savus mīļos ķekariņus auskarus un piedāvāju tos arī iegādāties. Tie savu nosaukumu ieguvuši ar to, ka vizuāli atgādina ogu ķekarus. Šie auskari ir aizceļojuši uz dažādām Latvijas vietām.

Zīmīgi, ka arī tas sakrita ar mana trešā bērnīņa gaidīšanas laiku. Var teikt, ka bērni mani atvēra kādu īpašu dāvanu – spēju sajūst enerģijas, radīt un arī nebaidīties parādīt sevi un dalīties ar citiem. Savukārt pirms pusotra gada piedzīvoju ļoti skaistu meditāciju, kurā redzēju saules ķērājus. Pēc šīs meditācijas man radās skaidra sajūta, ka vēlos tos radīt arī fiziskajā pasaulē. Tā arī radās mani saules ķērāji.

Kā pašlaik darbojaties radošajā jomā un ko piedāvājat interesentiem?

– Esmu saimnieciskās darbības veicēja. Ar laiku nosaukums “Laimes akmentiņš” pārtapa par “Taeli”. Kāpēc tieši šāds nosaukums? Tiem, kas tic dvēselēm, tas būs saprotams – Taeli ir mans dvēseles vārds. Kādā brīdī sajūtu, ka viss it kā saliekas pa vietām, un sapratu, ka tieši ar šo vārdu vēlos saukt visu, ko radu. Zem nosaukuma “taeli.jewelry” radu dabīgo akmeņu rotas – rokassprādes, kaklarotas, auskarus, matu bantes, auto piekariņus, saules ķērājus un citus rotu veidus. Katru rotu veidoju ar īpašu domu un sajūtu, bieži vien ar noteiktu nodomu, ko cilvēks vēlas ienest savā dzīvē. Man ir svarīgi, lai rotas būtu ne tikai skaistas aksesuāri, bet arī neliels personīgs stāsts un sajūta, ko cilvēks var nest sev līdz ikdienā.

No kādiem materiāliem darināt rotas? Kur gūstat idejas radošajiem darbiem?

– Akmeņi ir mani labākie draugi. To enerģija sniedz iedvesmu, nomierina un savā ziņā arī dziedina. Tie, kuri ir darbojušies ar dabīgajiem akmeņiem, noteikti saprot, par ko runāju – tajos mīt īpaša, neizmērojama vērtība un enerģija. Pēc dabas esmu cilvēks, kuram ļoti svarīgs ir saturs. Nepietiek tikai ar skaistu ārēni – man ir svarīgi, lai skaistums nāktu arī no iekšienes. Dabīgie akmeņi šajā ziņā ir ļoti īpaši, jo tie palīdz maigi līdzsvarot, nogludināt un pasargāt mūsu enerģiju. Rotās izmantoju dažādus dabīgos akmeņus, un katram no tiem ir savas krāsas, raksturs un vibrācija. Tāpēc arī manās rotās krāsu gamma ir ļoti dažāda – tā bieži vien veidojas intuitīvi, ļaujoties tam, kuri akmeņi konkrētajā brīdī uzrunā.

Idejas darbiem vairāk sajūtu nekā izdomāju. Man patīk teikt, ka tās nāk no *augšas*. Nekad līdz galam nezinu, kas radīsies – vienkārši ļaujos procesam un radu. Savukārt saules ķērāji pārsvarā top kā personalizēti pasūtījumi. Tos gatavojot, savienojos ar pasūtītāja enerģiju un ļauju, lai caur mani rodas tas, kas konkrētajam cilvēkam ir visvairāk nepieciešams.

Ikdienā nēsājat savus darinājumus?

– Jā, lielākoties ikdienā nēsāju tieši savus darinātos auskarus un aproces. Man patīk just rotas, kuras esmu radījusi pati, jo katrā no tām ir ielikta doma, sajūta un enerģija. Manas rotas, manuprāt, palīdz sievietei atvērt sevi sevišķību. Tās palīdz izcelt sevi – raksturu, emocijas un iekšējo pasauli. Reizēm pietiek ar nelielu rotu, lai cilvēks sajūtos citādi – drošāk, brīvāk vai vienkārši sajūtu savu būtību. Arī pašai šo rotu radīšana ir bijis īpašs ceļš. Līdz ar rotām kaut kas mani ir mainījis. Esmu atklājusi sevi īpašības, ko agrāk pat nepazinu – lielāku drosmi, radošumu un spēju būt patiesai pret sevi.

Kāda ir pieredze meistarklašu vadīšanā? Kādas

prasmes apgūst interesenti?

– Pieredze vēl nav liela, taču man ir skaidra vīzija. Vados pēc tā, ko jūtu, un pēc tās arī veidoju savas meistarklases. Patiesībā tās, tāpat kā manas rotas, nav tikai par rotu radīšanu. Tās ir par dziļumu – par sevis meklējumiem, sevis atrašanu un reizēm arī par satikšanos ar sevi no jauna. Meistarklases parasti sākam un noslēdzam ar meditāciju, lai nomierinātu prātu un ļautu vairāk ieklausīties sevī.

Man šķiet, ka galvenais, ko cilvēks var iegūt šādās tikšanās reizēs, ir apziņa, ka neviens no malas nevar pateikt, kas mums katram ir vislabākais. Atbildes jau ir katrā no mums – ir tikai jābūt gatavam tās saklausīt. Īstā atbilde parasti atnāk kopā ar miera sajūtu. Runājot par praktisko pusi, meistarklasēs parūpējos par visiem materiāliem. Dalībniekiem parasti saku, ka vienīgais, kas jāņem līdzi, ir vēlme ļauties procesam un neko īpaši negaidīt. Viss notiek tieši tā, kā tam konkrētajā brīdī ir jānotiek. Mēs mācāmies ļauties, atlaist kontroli un vienkārši baudīt radīšanas procesu.

Kādus jautājumus saņemtat meistarklasēs?

– Mēs daudz runājam arī par tēmām, kas nav tieši saistītas ar rokdarbiem. Bieži sarunas aizved pie lielās dzīves jautājumiem, sajūtām un pārdomām, kas konkrētajā brīdī ir kopējā telpā. Dažreiz kāda dalībniece saņem sev svarīgu atbildi vai nelielu norādi par virzienu, kurā vērts paskatīties vai ko dzīvī vairāk sajūst. Kad rota ir pabeigta, parasti pastāstu arī par tās enerģētisko nozīmi – kāpēc tieši šie akmeņi ir izvēlējušies satikties šajā rotā un kam būtu vērts pievērst uzmanību.

Šopavasār organizēju rotu meistarklasi Bērzpilī un, tā kā tajā laikā būšu Balvu pusē, sarīkošu vēl vienu tikšanos. 4. aprīlī Balvos notiks saules ķērāju meistarklase, kurā kopā radīsim savu saules ķērāju un ieliksīm tajā personīgu nodomu. Tā būs iespēja ļauties skaistam radīšanas procesam, pabūt radošā un siltā atmosfērā un piedzīvot arī ko jaunu. Ja būs atsaucība, iespējams, vasarā šajā pusē sarīkošu vēl kādu meistarklasi.

Kas jums kā bērzpilietei šķiet aktuāls, vērojot dzīvi laukos?

– Lai arī ikdienā dzīvoju un strādāju citur, Bērzpils man vienmēr būs īpaša vieta, jo tur esmu dzimusi un augusi. Vērojot dzīvi laukos, šķiet, ka lielākais izaicinājums ir cilvēku aizplūšana un iespēju trūkums jaunajām ģimenēm. Tajā pašā laikā laukos ir milzīgs potenciāls – daba, kopienas sajūta un mierīgāka dzīves vide. Ja tiek attīstīta infrastruktūra, digitālās iespējas un atbalstīta vietējā uzņēmējdarbība, laukiem ir reāla iespēja atdzimt. Ļoti svarīgi ir arī stiprināt kopienas sajūtu un nebaidīties sākt darīt. Ja ir vīzija un ticība sev, daudz kas ir iespējams. Dažkārt svarīgākais ir vienkārši apstāties un pajautāt sev – kas es esmu, ko vēlos un kādu dzīvi gribu veidot. Mazāk tērēt laiku bezjēdzīgās lietās – skatīties TV, spēlēt datorspēles, lietot alkoholu un tusēt ballītēs, kurās pārsvarā runā par neko vai par to, ko dara un kā dzīvo citi.

Vērojot cilvēkus ne tikai laukos, bet arī pilsētās, ieteiktu beidzot sākt pievērsties sev, savām interesēm un vēlmēm, nevis skatīties, kas notiek kaimiņa *dārzā*. Mūsu katra uzdevums ir saprast, izprast, izjust, pieņemt pašiem sevi. Un tad arī spēsim citiem dot to labāko, kas ir mūsos (lai kā negribētos atzīt, cilvēki vairāk dalās sliktajā). Cilvēks otram var iedot tikai un vienīgi to, kas ir viņā pašā.

Kā aizrīt Jūsu darbdienas?

– Tās ir ārkārtīgi aizraujošas. Nupat apritēja gads, kopš no-mainīju darbu. Iepriekš strādāju Finanšu ministrijā – biju viena no tiem cilvēkiem, kas gatavo Veselības ministrijas budžetu. Tad pienāca brīdis, kad sapratu, – vairs nespēju tā turpināt strādāt gan lielās slodzes dēļ, gan tādēļ, ka jutu, ka šis darbs nav manējais. Bija sajūta, ka ir laiks kaut ko mainīt.

Paņēmu papīra lapu un sarakstīju domas un sajūtas par to, kā gribu justies darbā – kā norit mana ikdiena, kā jūtos kā cilvēks, kā plānoju darbu, kādas ir manas attiecības ar kolēģiem. Pagāja tikai divas nedēļas, un man atnāca darba piedāvājums no Veselības ministrijas, kurā, ticēt vai nē, piedāvājums sakrita ar manā lapā uzrakstīto. 3. martā apritēja gads, kopš tur strādāju. Un nebaidos teikt – tas ir bijis aizraujošs, laimīgs un iedvesmas pilns gads. Beidzot daru darbu, kas man patīk, kur jūtos novērtēta un kur ikdiena ir patiesi interesanta.

Mana ikdiena saistīta ar ārvalstu projektu finansējuma plānošanu, uzraudzību un sadarbību ar dažādām institūcijām. Patīk, ka šajā darbā ir gan analītiska domāšana, gan sadarbība ar cilvēkiem, gan sajūta, ka tas, ko darām, reāli palīdz stiprināt mūsu veselības aprūpes sistēmu. Visvairāk gandarījumu sniedz sajūta, ka daru jēgpilnu darbu, kas ir nozīmīgs sabiedrībai un kurā varu izmantot gan savu pieredzi, gan idejas.

Ar pērļu auskariem. Evija tos izgatavoja sev uz brāļu kāzām.

Auto piekariņš.

Darinājums no rozā kvarca, pērļēm un ar Budas figūriņu, lai atgādinātu par mieru, apzinātību un ceļu pie sevis.

Un, kas ir svarīgi, lielākoties strādāju attālināti, kas nozīmē, ka man ietaupās laiks braukšanai uz/no darba un atliek vairāk laika bērniem un hobijiem. Ikdienā cenšos atvēlēt laiku arī prāta praksēm, meditācijai un sportam, jo man ir ļoti svarīgi parūpēties, lai iekšēji esmu harmonijā un mierā un lai arī fiziskais ķermenis jūtas labi. Līdz šim mana iknedēļas sporta rutīna ietvēra jogu, ļoti patīk arī aukstās peldes, kuru sezona jau ir noslēgusies. Ceru, ka izdosies savas sportiskās aktivitātes veiksmīgi papildināt ar soļošanu, skriešanu un skrituļošanu. To darīsim vakaros pēc darba kopā ar bērniem.

Pastāstiet, lūdzu, par savu ģimeni!

– Esmu trīs brīnišķīgu bērnu mamma. Dzīvojam Salaspilī, pilsētā nomalē, tāpēc bieži ir sajūta, ka dzīvoju gandrīz kā laukos, un tas man ļoti patīk. Brīvo laiku ar bērniem cenšamies pavadīt pie dabas. Ziemā tas sanāk retāk, jo bērni nav lieli ziemas mīļotāji, bet siltākā laikā cenšamies vakaros doties garās pastaigās gar Daugavu vai pa dabas takām. Mums patīk palikt telti pie jūras, vasarās braucam uz Daugavu vai kādu no tuvākajiem karjeriem, kur var peldēt un braukt ar SUP dēli.

Vēlos saviem bērniem parādīt pēc iespējas vairāk skaistu vietu Latvijā. Kad kļūs siltāks, noteikti turpināsim plānot jaunus maršrūtus un doties kopīgos piedzīvojumos. Braucot uz Latgali vai no tās, bieži vien izvēlos braukt pa citu ceļu, lai pa ceļam iebrauktu apskatīt kādu vietu, kur vēl neesam bijuši.

Domāju, ka mīlestība pret dabu man nāk no tēta. Vienas no siltākajām bērības atmiņām ir kopīgie braucieni makšķerēt un nakšņošana teltī pie upēm. Varbūt tieši tāpēc arī saviem bērniem vēlos nodot šo sajūtu – cik skaisti ir vienkārši iet un būt dabā, kas patiesībā ir viens no brīnišķīgākajiem miera un spēka avotiem. Vecāki man ir iedevuši stabilāko pamatu, kādu vien var dot – brīnišķīgu bērniību, lieliskus vecvecākus, ģimenes vērtības un iespēju augt lielā, kuplā ģimenē kopā ar brāļiem, māsām, brālēniem un māsīcām. Ģimene ir mūsu spēks un pamats turpmākajam paaudzēm.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Apsveicam!

Šķiet, bija jābūt tā, kā ir tagad

20.februārī Gulbenes novada Dzimtsarakstu nodaļā gredzenus mija un viens otram 'Jā' vārdu teica baltinaviete MARIJA SAMANTA DIČA un rugājietis VALTERS ŠMAGRIS. Jauno pāri dzīvē ievadīja kopīgie draugi Evita Saidāne un Daniels Lietuvietis.

Viņus saveda kopā liktenis, – šķiet, tieši tā var teikt par Samantas un Valtera iepazīšanos. Jaunieši viens otru pirmoreiz ieraudzīja vēl skolas laikā, kad Samanta ar Baltinavas komandu devās uz vieglatlētikas sacensībām Rugājos, savukārt Valters, būdams svaru bumbu cēlājs, tās vēroja no skatītāju tribīnēm. Viņi abi dziedāja ansambli: Samanta – Baltinavas "Vērmelītē", bet Valters – Rugājos, un arī ansambļa kopīgajās tikšanās reizēs jaunieši ievēroja viens otru. "Tagad, atskatoties uz laiku pirms pāris gadiem, saprotu, ka mūsu dzīves ceļi krustojās vairākkārt, bet tobrīd pat nevarējām iedomāties, ka pienāks diena, kad būsīm sieva un vīrs. Pirmoreiz satikāmies pirms trīs gadiem augusta beigās Baltinavā, "Ontona i Annis" parkā. Pagāja nedēļa, un jau bijām pāris, bet vēl pēc diviem mēnešiem pieņēmām lēmumu dzīvot kopā. Viss notika ātri un strauji – jau pēc pirmā randiņa sapratām, ka esam atraduši viens otru, bija sajūta, ka satikts īstais cilvēks," apliecina Samanta.

Jau vairāk nekā pusotru gadu jaunieši dzīvo Gulbenē. Viņi stāsta, ka tieši tādēļ par svinību norises vietu izvēlējās tieši Gulbenes novada Dzimtsarakstu nodaļu, kas atrodas piecu minūšu gājienā no dzīvesvietas. "Pagājušā gada oktobra nogalē ar Valteru aizgājām uz dzimtsarakstu nodaļu, uzrakstījām iesniegumu un noteicām kāzu datumu 2026.gada 20.februārī. Savukārt decembra beigās vietā, kur pirmoreiz tikāmies – "Ontona i Annas parkā" – saņēmām bildinājumu. Tas bija negaidīts un kurioziem pilns notikums, par kuru atcerēsimies vēl ilgi, taču vienu gan varu pateikt – Valteram pārsteigums izdevās," teic Samanta.

Lai arī sākumā šķita, ka kāzu datums vēl aiz kalniem, svarīgais notikums pienāca ātri. Samanta un Valters atzīst, ka kāzu dienā stundas šķita kā sekundes un laiks paskrēja vēja spārnēm. "Svinīgā ceremonija dzimtsarakstu nodaļā bija ļoti skaista un aizkustinoša – tas nekas, ka tricēja rokas un kājas, un uztraukuma bija vairāk nekā vajag. Bet tā nebija tikai ceremonija. Tā bija sajūta, ka no šī brīža vairs nekad nebūsīm vieni. Pēc tam devāmies uz fotosesiju Stāmerienas pilī, savukārt svinīgais mielasts pie skaisti klātiem galdiem notika turpat blakus esošajā kafējnīcā "Sonāte". Tur mūs ar sālsmaizi sagaidīja mana mamma un Valtera tētis, savukārt Valtera mamma parūpējās par tradicionālo šķīvi, kuram bija jākāp pāri. Jāatzīst, ka ar šo uzdevumu tikām galā vairāk nekā labi, jo tas saplīsa milzum daudz lauskās. Mūsu kāzās viss bija tā, kā vēlējamies, un pat labāk

Foto - no personīgā arhīva

– dzīvā mūzika, mičošana pusnaktī un dejas līdz rīta ausmai. Paši izturīgākie kāzu viesi ballējās pat līdz gandrīz 7 no rīta," stāsta Samanta.

Pēc kāzām jaunlaulātie turpina savas ikdienas gaitas un iekārto ģimenes ligzdiņu Gulbenē. Viņi atzīst, ka abiem ļoti patīk būt mājās, tādēļ izmanto katru brīvu brīdi, lai izbaudītu divvientulību. "Lai arī esam kopā jau trīs gadus, šķiet, ka tagad, kad abiem pirkstā laulību gredzens, esam kļuvuši vēl tuvāki – tā ir sajūta, kuras iepriekš pietrūka. Nu ar lepmumu varam teikt, ka esam vīrs un sieva, bet tas tomēr vēl ir nepierasti. Taču sajūtas, protams, ļoti labas – šķiet, bija jābūt tā, kā ir tagad. Esam laimīgi, ka piepildījām savas vēlmes. Abi ar Valteru vēlējamies rīkot kāzas tieši ziemā, jo es esmu ziemas bērns, dzimusi šajā gadalaikā. Man patīk, ka visapkārt viss ir balts, tad arī kāzām pavisam cita noskaņa," apliecina jaunā sieva.

Februārī

Reģistrēti mirušie

Baltinavas pagastā
Helēna Maklere (1959.g.)

Bērzpils pagastā
Skaidra Jakobsons (1949.g.)

Bērzkalnes pagastā
Valerijs Akulovs (1965.g.)

Briežuciema pagastā
Pēteris Mežals (1936.g.)

Kubulu pagastā
Veneranda Ļubka (1942.g.)
Rita Sirmace (1945.g.)

Krišjāņu pagastā
Valija Drozdova (1943.g.)
Jānis Gabranovs (1941.g.)

Lazdukalna pagastā
Juris Serga (1953.g.)

Medņevas pagastā
Valentīna Babāne (1928.g.)
Helēna Locāne (1938.g.)

Tilžas pagastā
Irēna Elste (1944.g.)

Vecumu pagastā
Viktors Borisovs (1963.g.)

Viksnas pagastā
Andris Melnis (1987.g.)

Žiguru pagastā
Bonifācijs Supe (1948.g.)

Viļakas pilsētā
Uldis Klimovičs (1965.g.)
Vitalijs Mosins (1954.g.)

Balvu pilsētā
Aigars Buliņš (1961.g.)
Jevdokija Ivanova (1939.g.)
Anatolijs Jevdokimovs (1959.g.)
Edvīns Kalvāns (1950.g.)
Imants Keišs (1946.g.)
Anna Kļanska (1928.g.)
Kaspars Ločmelis (1972.g.)
Gaļina Pavlova (1933.g.)
Valentīns Supe (1941.g.)
Ilga Zelča (1972.g.)

Re, kā!

Zinātnieki atklājuši skaistāko vārdu pasaulē

Jauns zinātnisks pētījums ir atklājis, kurš vārds tiek uzskatīts par skaistāko pasaulē. Izrādās, tas ir personvārds, kas ļoti populārs arī Latvijā. Nesen veiktais zinātnisks pētījums ir atzinis grieķu vārdu Sofija (Sofia vai Sophia) par skaistāko vārdu pasaulē. Tas ir viens no populārākajiem meiteņu vārdiem Latvijā, bieži ierindojoties *topa* augšgalā.

Pēc Pilsnības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) apkopotās informācijas, vārds Sofija bija otrs populārākais meiteņu vārds 2025. gadā. Tas tika dots 135 meitenēm, bet 2024. gadā bija trešais populārākais vārds un tika dots 118 meitenēm. 15. maijā vārda dienu svin vairāk nekā 6300 Sofijas, bet vēl daudzām meitenēm Latvijā Sofija ir kā otrais vārds.

Saskaņā ar Birmingemas Universitātes kognitīvā lingvisti Dr. Bodo Vintera veikto pētījumu, vārds Sofija izcēlās ar savu melodisko skanējumu un universālo pievilcību vairākās valodās. No visiem pārbaudītajiem vārdiem Sofija pastāvīgi ieņēma augstāko vietu, pateicoties savai eifoniskajai kvalitātei – mīksto līdzskaņu un harmonisko patskanu līdzsvaram, kas padara to īpaši patīkamu ausīm.

Kāpēc vecākiem patīk vārds Sofija?

Sofijas ilgstošā popularitāte ir saistīta ne tikai ar tā estētisko pievilcību, bet arī ar tā nozīmi un kultūras mantojumu. Saistība ar gudrību un intelektu padara to par iecienītu izvēli vecāku vidū, kuri novērtē vārdus ar pozitīvām konotācijām. Turklāt vārda universālums – viegli izrunājams un atpazīstams

vairākās valodās – veicina tā mūžīgo šarmu. Neatkarīgi no tā, vai angļu valodā tas tiek rakstīts kā Sophia, spāņu valodā kā Sofia, vārds saglabā savu graciozo un eleganto skanējumu pāri robežām.

Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja SANTA EŽMALE stāsta, ka vārds Sofija dažiem jaunajiem vecākiem pēdējos gados šķitis pietiekami skaists un piemērots arī mūspusē. Statistikas dati liecina, ka, piemēram, 2023.gadā novadā nav reģistrēta neviena Sofija, 2024.gadā Balvu novadā reģistrētas četras Sofijas, 2026.gadā – viena šī skaistā vārda īpašniece, un viena jaundzimušai nosaukta par Sofiju jau šogad.

Lappusi sagatavoja S.Karavoičika

Ekspresintervija

Pavasaris dod jaunu enerģiju

VIKTORIJA BABĀNE, Viļakas pirmsskolas izglītības iestādes "Namiņš" vadītāja

Kādi bijuši svarīgākie dzīves notikumi pēc vidusskolas absolvēšanas?

– 2027. gadā apritēs jau desmit gadi, kopš absolvēju J. Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskolu. Esmu ieguvusi bakalaura grādu, strādājusi par skolotāju, izveidojusi ģimeni un kļuvusi par trīs bērnu mammu. Ikdienā cenšos apvienot ģimenes dzīvi, profesionālo izaugsmi un savas intereses, tāpēc ar prieku iesaistos arī dažādos pašdarbības kolektīvos.

Skolas laikā bijāt sabiedriski aktīva. Kā sevi raksturotu šodien?

– Tas nav mainījies. Kopš strādāju vadītājas amatā, dzīves ritms kļuvis vēl aktīvāks. Darba dienas paiet, organizējot iestādes darbu, savukārt brīvdienās bieži vien notiek lekcijas vai dažādi pasākumi. Ikdienā ir ļoti dinamiska, piepildīta ar radošiem darbiem, cilvēkiem un jaunām pieredzēm.

Ja būtu iespēja piepildīt trīs vēlēšanās, kādas tās būtu?

– Lai mūsu ikdienā būtu vairāk veselības un mazāk rūpju par slimībām. Lai pasaulē valdītu miers, savstarpēja sapratne un vairāk labestības vienam pret otru. Lai dzīvē vienmēr pietiktu jaunu ideju, iedvesmas un radoša spēka gan darbā, gan ikdienā.

Kā jūs ietekmējusi pavasara atnākšana?

– Pavasaris vienmēr dod jaunu enerģiju. Priecē saulainākas un garākas dienas, putnu čivināšana un sajūta, ka daba mostas. Tas iedvesmo darīt, radīt un būt vēl aktīvāki. Varētu teikt, ka līdz ar pavasari ieslēdzas tāda kā maksimālā jauda – rodas jaunas idejas un vēlme īstenot arvien jaunas ieceres.

Ko labprāt darāt brīvajā laikā?

– Šobrīd brīvo laiku tik ļoti neizjūtu, jo uz darbu eju ar prieku – šķiet, esmu atradusi savu isto vietu. Lielākā daļa ikdienas paiet darbā un studijās, bet brīžos, kad ir iespēja atvilkt elpu, visvairāk novērtēju laiku kopā ar ģimeni.

Ko nekad mūžā nespētu izdarīt?

– Grūti nosaukt kaut ko konkrētu, jo dzīve bieži vien parāda, ka spējam vairāk, nekā domājam. Varbūt tās būtu kādas ļoti ekstrēmas lietas, kur nepieciešama liela drosmē, bet kopumā cenšos būt atvērta jaunām pieredzēm un izaicinājumiem.

Cik bieži tiekaties ar bijušajiem skolasbiedriem?

– Diezgan reti, jo katru dzīves ceļš aizvedis savā virzienā un ikdiena visiem ir piepildīta. Ar dažiem joprojām sazinos vai sazvanos, taču biežāk palīgā nāk sociālie tīkli. Labi, ka tādi ir, jo vismaz var redzēt un uzzināt, kā kuram klājas.

Par ko esat pateicīga savai dzimtajai vietai?

– Par iespēju atgriezties un veidot savu dzīvi tieši šeit. Tā man ir devusi iespēju augt gan profesionāli, gan personīgi, spert svarīgus soļus savā karjerā un attīstīties. Īpašs prieks, ka kopā ar ģimeni savu dzīvi esam iekārtojuši Viļakā – pilsētā, kas man vienmēr bijusi tuva un mīļa. Jau kopš bērnības zināju, ka šī ir vieta, kur vēlētos dzīvot, strādāt un audzināt savus bērnus.

Ar ko atšķiras latgalietis no kurzemnieka?

– Latgalietis bieži vien ir ļoti tiešs un sirsnīgs – ja kaut ko domā, tad arī pasaka. Latgalietim parasti nebūs kauns pateikt acis, ko domā. Tas, protams, nāk kopā ar labestību, sirsnību un labu humora izjūtu.

Kuras savas rakstura īpašības vērtējat visaugstāk?

– Atvērtību, dzīvesprieku un sirsnību. Cenšos būt pozitīva un pret cilvēkiem izturēties ar sapratni. Tāpat ar laiku esmu iemācījusies nebaidīties no grūtībām – drīzāk uztvert tās kā iespēju augt un iegūt jaunu pieredzi.

Kā iedomājaties savu dzīvi pēc 10 gadiem?

– No vienas puses šķiet, ka dzīve arī pēc desmit gadiem būs līdzīga – strādāšu, bērni jau būs paaugušies un ies skolā, un ikdiena ritēs savā gaitā. Tajā pašā laikā mazliet uztraucos, ka novadā samazinās iedzīvotāju skaits, mazākas kļūst arī iespējas. Tomēr ļoti ceru, ka arī pēc desmit gadiem varēšu dzīvot un strādāt šeit, savā pusē, jo negribētos domāt par dzīvi kaut kur citur.

Ja būtu iespēja apceļot jebkuru pasaules valsti, kura tā būtu?

– Gruzija. Tā man šķiet ļoti interesanta un pievilcīga ar savu kultūru, dabu un tradīcijām. Pagājušajā gadā kopā ar folkloras kopu "Upīte" bija iespēja turp doties, taču dažādu apstākļu dēļ man tas neizdevās.

Nosauciet trīs dienas, kuras uzskatāt par līdz šim laimīgākajām savā dzīvē?

– Noteikti tās ir manu trīs bērnu piedzimšanas dienas – brīži, kas dzīvē ir īpaši. Protams, arī citas nozīmīgas dienas, piemēram, mana kāzu diena un brīdis, kad kļuvu par iestādes vadītāju. Cenšos novērtēt katru dienu un būt pateicīga par to, kas man ir dots.

Evitas leļļu pasaulē

Balvu Centrālās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļā šomēnes skatāma gulbenietes EVITAS ZĀLĪTES šūto leļļu izstāde. Ar šo nodarbi aizrāvusies vēl pusaudža gados, šobrīd meistare savas prasmes attīstījusi tiktāl, ka nebaidās ne no viena izaicinājuma. Ar viņas šūtām spēļmantiņām – populāriem multfilmu un datorspēļu tēliem – gadu gaitā rotaļājušies daudzi tuvākas un tālākas apkārtnes bērni. Evita darinājusi lelles gan leļļu teātrim, gan psihologiem, kuri strādā ar vardarbībā cietušiem bērniem. Šobrīd viņa paplašinājusi savu darbības jomu, šujot tērpus Gulbenes Tautas teātra izrādēm, kā arī masku tēlus un pat manekenus, ko izmanto muzejā.

Evitas Zālītes ikdiena aizrit starp Gulbeni, kur strādā par vizuālās mākslas skolotāju novada vidusskolā, un Baltinavu, kur dzīvo un saimnieko viņas vīrs. Ar leļļu darināšanu Evita aizrāvās septiņpadsmit gadu vecumā – pagājušā gadsimta 90-to gadu vidū. Sākumā tās šuva ar rokām un piepildīja ar diegu galiem. Vēlāk, pieredzei augot, šim darbam sāka izmantot šujmašīnu, bet pildījumam – daudz vieglāko sinteponu. "Tolaik šuvu ļoti daudz. Dažreiz nedēļā – trīs, četras, piecas lelles," atceras meistare. Viņas kolekcija auga tik strauji, ka jau 1997. gadā Evita organizēja savu pirmo izstādi Rēzeknes Mākslas koledžā, kur tolaik mācījās, kā arī Viļānu bibliotēkā. Gulbeniete atklāj, ka lelles parādīt citiem pirmais iedrošināja Rēzeknes Mākslas koledžas pasniedzējs, gleznotājs Pēteris Gleizdāns. Kopš tā laika Evitas lelles vaigā skatījuši izstāžu apmeklētāji daudzās Latvijas pilsētās. Divtūkstošajos gados gulbenietes darinājumus varēja apskatīt pat Latvijas Leļļu teātri. "Studējot Rīgā, savas lelles izliku visur, arī amatniecības darinājumu veikalos. Tolaik visā Latvijā bija tikai dažas leļļu šūšanas meistares. Tagad to dara katrs otrs. Taču tas mani priecē, jo katram ir atšķirīgs rokraksts," apgalvo Evita.

Nav neiespējamās misijas

Apkārtnes iedzīvotāji iecienījuši Evitas darinātos dažādu izmēru rūkus. Viņa ir šuvusi lielizmēra lelles Liepājas Leļļu teātra studijas izrādei un ir vienīgā Latvijā, kas darinājusi tā sauktās anatomiskās lelles, ko psihologi izmanto darbā ar vardarbībā cietušiem bērniem. Gadu gaitā Evitas vaļasprieks ir pilnveidojies, un tagad viņa lepojas arī ar pašas šūtām maskām un skatuves tērpiem Gulbenes Tautas teātra izrādēm. Lai gan lelles vienmēr būs viņas "pirmā mīlestība", laika trūkuma dēļ tagad Evita tās šuj tikai pēc pasūtījuma. Nereti pie viņas ierodas māmiņas, kuru bērniem kārojas kādu konkrētu, tobrīd aktuālu multfilmu vai digitālās spēles varoni, ko nevar nopirkt veikalā. "Pirms pāris gadiem māmiņa no Alūksnes pasūtīja Spaidermenu, jo to nekur nevarēja nopirkt. Apskatījusi un sapratusi, cik tas būs grūti, vienalga piekritu, jo man nav "neiespējamās misijas". Es varu visu. Paskatos internetā, kā tēls izskatās, tad uzskicēju piegrieztni, dažreiz pat iztiek bez tās, izgriežu no auduma un sašuju," lepojas prasmīgā meistare.

Evitai patīk izaicinājumi. Viens no tiem bija kāda psihologa lūgums uzšūt anatomiskās lelles, ko izmantot darbā ar vardarbībā cietušiem bērniem. "Vajadzēja mazliet iespringt, bet man patīk izaicinājumi. Saņemot pasūtījumu, parasti do to uzdevumu kādu nedēļu izloju savā prātā, padzīvoju ar to. Nav tā, ka šodien man pasūtīja un uzreiz uzšuvu. Sākumā meklēju materiālu, padomāju, *apaudzēju* tēlu ar detaļām. Tas notiek lēni, bet sašuju diezgan ātri – divos, trīs vakaros," skaidro gulbeniete.

Zināms izaicinājums bija arī Liepājas Leļļu teātra studijai šūtās kustināmās lelles – suns, zaķis, vāvere, ezis, kurām bija jābūt tādām, lai aizmugurē var ielikt roku vai speciālu kustināmo ierīci. Turklāt leļļu konstrukcija Evitai bija jāizdomā pašai.

Karstā lime ir tabu

Lai lellēs neiemānotu kodes, Evita neizvēlas vilnas audumus, dodot priekšroku sintētiskiem materiāliem. Apkārtnes ļaudis, kuri zina par Evitas nodarbošanos, nereti viņai atdod savas vecās drēbes. Pirms dažiem gadiem kļuvusi par Gulbenes Tautas teātra dalībnieci, viņa tās labprāt izmanto arī izrāžu tērpu darināšanai. Evita nereti iepērkas arī Balvu *humpalu* veikalos, pielasot pilnu maisu ar drēbēm leļļu un skatuves tērpu šūšanai. Bieži vien viņa vienkārši iegādājas iepatikušos audumu ar domu, kā kādreiz noderēs: "Veikalā kā skeneris

meklēju interesantas audumu faktūras, biežums, skatos audumu saderību..."

Evita piedomā pie tā, lai viņas šūtās lelles ne tikai būtu drošas bērnu veselībai, bet arī ilgtspējīgas – tās var mazgāt veļasmašīnā un lietot ilgi. "Cenšos lellēm klāt nelīmēt nekādas liekas detaļas. Karstā lime man ir tabu. Ja vajag, visu var piešūt ar adatu un diegu. "TikTok" esmu redzējusi, kā džinsu audumu aplej ar limi un lellei pielīmē visu, ko grib. Izskatās lieliski, bet domāju, ka tā nekalpos ilgi. Tādas lelles nav arī drošas bērnam. Es izvairoos pat no līmējamām acīm, labāk tās izšuju ar diegu," skaidro gulbeniete.

Steiga nesniedz gandarijumu

Ar Evitas lellēm bērniņā spēlējās abas viņas meitas. Vecākā meita īpaši iemīloja bērnu grāmatas varoņus Pēckuku un Doriņu, kuri joprojām saglabājušies un apskatāmi izstādē Balvu Centrālajā bibliotēkā. Daudzas lelles tapušas pēc bērnu zīmētajām skicēm. "Nesen šuvu lelli savas bijušās skolnieces krustmeiņai, kura bija atsūtījusi tikai aprakstu un nelielu neizkrāsotu zīmējumu, kam blakus pierakstītas vajadzīgās krāsas," stāsta meistare. Visbiežāk viņai pasūtīti rotaļu kaķi un zaķi. "Sākumā šuvu tikai dzīvnieku tēlus. Līdz 2000. gadā, kad sāku studēt Latvijas Universitātē, mana kurasabiedrene, kura Rīgas bērnu veikalā skatlogiem šuva auduma lelles – manekenus, iemācīja darināt lelles pēc Valdorfa standartiem. Lai gan to protu, tomēr paliku pie savām metodēm," atklāj māksliniece.

Evita šuvusi lielās lelles Gulbenes vēstures muzejam, kur vajadzēja lielus auduma manekenus tematiskajai ekspozīcijai par senajām prasmēm. Viņas ģimene atdeva muzejam arī visas vectēva – bijušā mežsarga – profesionālās lietas un formas tērpus, un tagad ekspozīcijā skatāma liela Evitas šūta lelle oficiāliem pasākumiem domātajā mežsarga tērpā. Līdzīgi savulaik viņa uzmeistarojusi lielizmēra Ķeņča tēlu, ko pasūtīja mājražotāji no Ķekavas. "Viņi ražoja žāvētus un kūpinātus gaļas izstrādājumus. 2000. gadā uztaisīju Ķenci, ko novietot pie viņu būdiņas Ziemassvētku tirdziņā Rīgā, Doma laukumā. Tā bija vienīgā reize, kad ar savām lellēm arī es tajā piedalījos. Par nopelnīto naudu toreiz nopirku sev podziņu mobilo telefonu "Nokia", apmaksāju būdiņas īri un vēl pāri palika," atmiņās dalās māksliniece.

Savukārt pēdējos gados pircēji īpaši iecienījuši Evitas darinātos rūkus un zaķus: "Pieprasījums gan ir mazliet mazinājies, kopš līdzīgs var iegādāties veikalā "Mājai un dārzam". Tāpat rikoju meistardarbnīcas, kurās mācu izgatavot rūkus un zaķus. Esmu mācījusi darināt lelles arī Ilguciema sieviešu cietumā."

Bija laiks, kad Evita pārdzīvoja, atdodot citiem pašas izlološanās lelles, bet tagad tā vairs neesot: "Grūti bija, kad vecākā meita bija maza. Gadījās, ka manis pabeigto lelli vakarā meitiņa paņēma gulītiņā, bet no rīta tā viņai bija jāatņem, lai atdotu pasūtītājam. Tad bija asaras un puņķi."

Evita neslēpj, ka pēdējos gados atrast laiku leļļu šūšanai kļūst aizvien grūtāk, tādēļ viņa pateicīga pasūtītājiem, kuri piesakās laikus – vismaz pāris nedēļas iepriekš: "Tas ir tāpat kā māksliniekam, kurš, sakāpinot savu enerģiju, kaut ko rada. Sasteigta radišana nereti nesniedz gandarijumu, jo nepaspēju lellei iedot dvēseli. Lai gan dažreiz atstāju šūšanu uz pēdējo brīdi, man vajadzīgs laiks idejas iznēsāšanai."

Gleznojis slavens mākslinieks. Vīra ģimenes draugs, gleznotājs Jānis Anmanis, savulaik uzgleznoja jaunāko meitu Esmeraldu kopā ar Evitas šūtajām lellēm. Šī glezna pat nonākusi uz dzejoļu grāmatas "Meitene" vāka.

lē viss ir iespējams

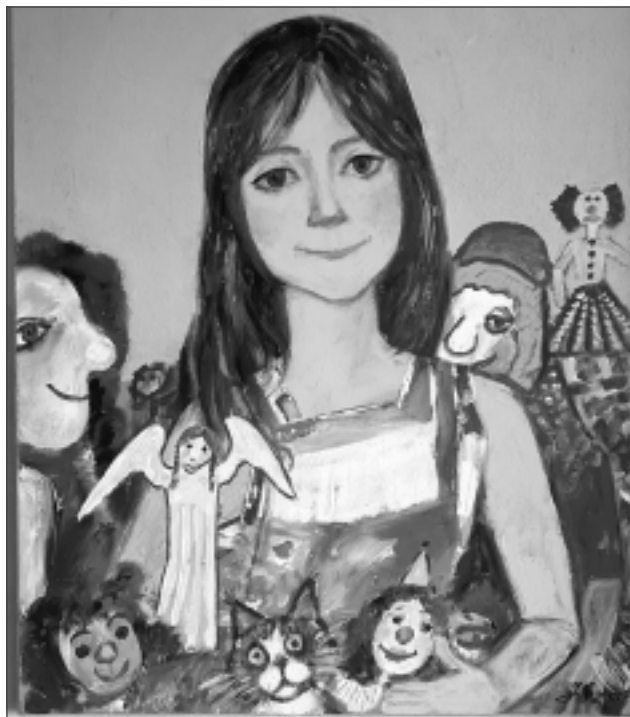

Leļļu izstāde Balvu Centrālajā bibliotēkā. Evita priecājas par uzaicinājumiem rīkot izstādes. Viņa smeļ, ka gadu gaitā darinātās lelles, sargājot no kodēm, glabājas čemodānos, reizēm vajag izvēdināt.

Nebaidās būt citāda. Šis matu rotas tapušas izstādei "Spindzeles". Interesanti, ka agrā jaunībā Evita izmācījās par mežsargu, tikai vēlāk pievērsoties podniecības apgūšanai Rēzeknes Mākslas koledžā, kā arī pedagoģijas un psiholoģijas studijām

Latvijas Universitātē. Mežu viņa mīl joprojām. "Tur var atrast dažādus palīglīdzekļus izstādes noformēšanai. Kaut vai materiālu raganas slotai. Var no klūgām nopīt zaķim grozu vai atrast čiekuru, ko ielikt šajā groziņā," saka Evita.

Maska. Ši ir viena no Evitas darinātajām maskām 2024. gada pasākumam "Dziedi ar masku Lizumā".

Balvu vilciņš. Šo Balvu pilsētas simbolu pasūtīja balveniete Ilga.

Katrai lellei – savs vārds. "Tajā dienā, kad lelli pabeidzu, ieskatos kalendārā. Ja todien vārdadienas svin tikai puīši, turpinu strādāt vēl vienu dienu un iedodu lellei nākamajā dienā kalendārā ierakstīto vārdu. Turklāt katru reizi konstatēju, ka vārdi konkrētajām lellēm tiešām piestāv," skaidro Evita.

Vāvere no multfilmas "Ledus laikmets". Nereti Evitai pasūta sašūt tobrīd populāru multiplikācijas filmu tēlus, ko iemīļojuši bērni, jo tādus nevar nopirkt veikalā. Meistare apgalvo, ka var sašūt jebko, jo viņai patīk izaicinājumi. Tikai nepieciešamas laiks, lai sākumā padomātu un izlolotu šo tēlu.

Kopā ar meitām. Jaunākā meita Esmeralda Elisa Zālīte apgalvo, ka bērnībā ļoti patika mammas lelles. Īpaši atmiņā palikusi tā, kuru pasūtīja kopā ar visu lelles garderobi. Arī Evita atceras šo gadījumu, kad kāda omīte no Briežuciema savai mazmeitai pasūtīja lelli, somu un visu garderobi: "Sašuvu dažādus apģērbu komplektus visiem dzīves gadījumiem. Vecmāmiņas ideja bija tāda, ka, skatoties, kā ģērbj lellīti, mazmeita arī labprātāk ģērbsies, lai ietu uz dārziņu."

Brīvbrīdi sagatavoja I.Tušinska, foto – no personīgā arhīva

Pasauls čempionāts ziemas peldēšanā

“Balvu roņi” startē Somijā

Lepni pārstāvēt Balvu novadu. Kluba “Balvu roņi” dalībnieki (attēlā – no kreisās puses) Sandris Šalajevs, Māris Daukste un Zintis Krakops Balvu pilsētas un visa novada vārdu Somijas pilsētā Oulu pārstāvēja godam, kas vēlreiz apliecināja to, cik ļoti šis tautas sporta veids vieno, veicina veselīgu dzīvesveidu, kā arī liek par mūsu dzimto pusi runāt gan mūsu pašu valstī, gan arī tuvākās un tālākās zemēs. Protams, arī šajās sacensībās somu vējā plīvoja elegantais “Balvu roņu” karogs!

No 2. līdz 8.martam Somijas pilsētā Oulu notika Pasauls ziemas peldēšanas čempionāts, kas pulcēja 1800 auksto pelžu cienītājus no teju piecdesmit valstīm.

Piepilda vienu no dzīves sapņiem

Sportisti startēja Oulu upē izveidotajā 25 metru garajā desmit celiņu baseinā, kur ūdens temperatūra bija -0,4 grādi pēc Celsija. Sacensības notika desmit disciplīnās, kad ziemas peldētāji mēroja spēkiem, sākot no 25 līdz pat 450 metru garās distancēs dažādos peldēšanas stilos, tostarp 4x25 metru stafetēs brīvajā stilā un brasā. Čempionātā ar panākumiem piedalījās arī Latvijas Ziemas peldēšanas federācijas komanda. Proti, mūsu valsti pārstāvēja gan individuālie ziemas peldētāji, gan arī piecpadsmit sportisti no pieciem ziemas peldēšanas klubiem: “Latvijas Ronis”, Liepājas “VeloRonis”, Saldus “Akvavitamīns”, “Ozolnieku Roņi”, kā arī trīs ziemas peldētāji no pašmāju kluba “Balvu roņi” – SANDRIS ŠALAJEVS, MĀRIS DAUKSTE un ZINTIS KRAKOPS, kuri godam pārstāvēja Balvu novadu ievērojamajās sacensībās.

Protams, šis sporta pasākums bija nozīmīgs ikvienam mūspuses ziemas peldētājam, bet īpaši jāuzsver Z.Krakopa ceļš uz to, kuram šis bija pirmās sacensības, un uzreiz pasaules čempionātā Somijā! “Mēdzu teikt, ka vēlos izdarīt to un vēl kaut ko, bet nereti nākas atcerēties vārdus: “Slinkum, slinkum, laid mani vaļā!” (Smejas – aut. pieb.) Savukārt ar ziemas peldēšanu nodarbojos otro gadu, kas bija viens no manas dzīves mazajiem sapņiem, ko arī realizēju. Tiesa, ceļš uz to nebija viegls, kas prasīja trīs gadus, jo sākotnēji organisms aukstās peldes nepieņēma. Tomēr, sākot regulāri peldēt arvien dzestrākā laikā, no vēla rudens līdz pat salam ziemas mēnešos, viss izdevās. Runājot par dalību aizvadītajā čempionātā Somijā, esmu ar abām rokām par dažādiem dzīves izaicinājumiem! Tagad pie sevis domāju, ka ziemā āliņģi lienu tikai otro gadu, bet nupat jau piedalījos pasaules čempionātā! Tas ir fantastiski! Sandris un Māris ir sportisti, bet man

galvenais bija piedalīties un izbaudīt dalību īsajā 25 metru distancē un čempionātā kopumā. Pavidēja doma, ka nākotnē varētu doties arī uz ziemas peldēšanas sacensībām Kirgizstānā... Savukārt somi ir tikpat sirsnīgi, saprotoši un cilvēcīgi kā latgalieši. Ne velti viņi ir laimīgākie cilvēki pasaulē!” gandarīts par startu pasaules čempionātā ir Zintis.

Gandrīz pārspēj pasaules rekordu

Kas attiecas uz pārējo Latvijas ziemas peldētāju rezultātiem, vislabāko sniegumu uzrādīja “Ozolnieku Roņi” pārstāvis Andis Bukonts, kurš savā vecuma grupā izcīnīja 2.vietu 50 metru brīvā stila peldējumā, kā arī ieguva četras bronzas medaļas – 25 metru disciplīnā brīvajā stilā, 25 metru peldējumā tauriņstilā, 100 metros brīvajā stilā un 100 metros brasā. Savukārt Juris Andžāns no Aizputes ieguva sudraba medaļu 100 metru brasā peldējumā. Andis un Juris piedalījās arī 4x25 metru stafetes peldējumos, kur kopā ar igauņu sportistiem izcīnīja divas pirmās un vienu – otro vietu. Vissarežģītākajā 450 metru distancē kā vienīgais no Baltijas valstīm startēja Liepājas kluba “VeloRonis” pārstāvis Artis Konopackis, kurš šajā disciplīnā izcīnīja augsto 6.vietu. Vēl pirmajā desmitniekā ierindojās rīdziniece Raimonda Boginska, kura to paveica 25 metru brīvā stila distancē, bet Inga Krivcova no Liepājas “VeloRoņa” bija starp labākajiem desmit sportistiem 25 metru tauriņstila peldējumā.

Jāpiebilst, ka pasaules čempionāta atraktīvākais pasākums bija mēģinājums pārspēt pasaules rekordu stafetes peldējumā ar lielāko dalībnieku skaitu. Vienlaikus tas bija arī čempionāta daudzkrāsainākais un spožākais notikums, kad peldējumā viens aiz otra devās dalībnieki atraktīvos tērpos un greznojūšies ar dažādiem gaismas objektiem. Pirmo reizi šāds peldējums notika 2024.gada pasaules čempionātā Igaunijas galvaspilsētā Tallinā, kur tika reģistrēti 807 peldētāji. Savukārt Oulu stafetes peldējumā piedalījās 758 dalībnieki, līdz ar to Tallinas rekords palika nepārspēts. Tomēr, lai arī iepriekšējā

Gandarījums par paveikto. Zintis Krakops pēc sava peldējuma 25 metru distancē varēja būt ļoti gandarīts, jo viena lieta ir to paveikt ikdienā, bet pavisam kas cits, startējot pasaules mēroga sacensībās! Jāuzsver, ka kopumā visa Latvijas komanda arī šajā čempionātā izcēlās ar dziedāšanu, kā arī skaļu un nepārspējamu savējo atbalstu.

čempionāta rekorda stafetes peldējumu neizdevās pārspēt, pasākuma atmosfēra bija tikpat emocionāli uzlādēta!

Nākamais Pasauls ziemas peldēšanas čempionāts notiks 2028.gada augustā Argentīnā – El Calafate Los Glasiāres dabas parkā.

Svarcelšana

Startē Latvijā un kaimiņvalstī

Balvu Sporta skolas svarcēlāji atgriezušies no sacensībām Lietuvā un Ventspilī, mājup pārvedot vairākas godalgas.

No 10. līdz 12.martam Telšos, kas ir pilsēta Lietuvas ziemeļrietumos, notika šis valsts neatkarības dienai veltīts turnīrs svarcelšanā. Lielisku sniegumu parādīja perspektīvā svarcēlāja, 2013.gadā dzimusi Loreta Ciukore, kura sieviešu konkurencē pēc Sinklera punktu tabulas (personīgais svārs attiecībā pret pacelto svaru) starp 39 dalībniecēm izcīnīja augsto 3.vietu. Jāuzsver, ka Loreta bija visjaunākā sportiste starp visām dāmām, bet tas neliedza viņai nodemonstrēt augstvērtīgu sniegumu un ciņā par medaļām apsteigt arī krietni pieredzes bagātākas svarcēlājas. Tas gan nebija vienīgais Balvu Sporta skolas audzēkņu sasniegums. Proti, Patriks Haluss svāra kategorijā līdz 38 kilogramiem ieguva

3.vietu, Raivo Keišs svāra kategorijā līdz 60 kilogramiem – 3.vietu, Inguss Ločmelis svāra kategorijā līdz 65 kilogramiem – 4.vietu, bet Maksims Bistrovs svāra kategorijā līdz 110 kilogramiem – 6.vietu.

Savukārt uzreiz pēc sacensībām Lietuvā mūspuses svarcēlāji devās atpakaļ uz Latviju, kur 13. un 14.martā Ventspilī notika Latvijas čempionāts svarcelšanā pieaugušajiem. Arī šajās sacensībās augsts sasniegums L.Ciukorei, kura svāra kategorijā “+58 kg” ieguva 3.vietu. Lielisks sniegums arī Raivo Keišam, kurš svāra kategorijā līdz 60 kilogramiem izcīnīja 2.vietu, Raivo Nāgels svāra kategorijā līdz 110 kilogramiem ierindojās 3.vietā, Inguss Ločmelis svāra kategorijā līdz 65 kilogramiem izcīnīja 4.vietu, Maksims Bistrovs svāra kategorijā līdz 110 kilogramiem – 4.vietu, bet Patriks Haluss svāra kategorijā līdz 52 kilogramiem – 6.vietu.

Sacensībās Lietuvā. Attēlā redzamā Balvu Sporta skolas svarcēlāja Loreta Ciukore ir jauna un talantīga, kura sevi uz svarcelšanas skatuves pieteikusi kā ļoti perspektīvu sportisti. Protams, turpmāko mērķu sasniegšanā neiztrūkstoša lieta vienmēr būs ieguldītā darbs treniņos.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Robežsardzes un ministrijas čempionāti Viļakas pārvaldei – sudraba medaļas

Foto - no personīgā arhīva

Volejbola komanda. Attēlā redzami Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes robežsargi, kuri izcīnīja sudraba medaļas Valsts robežsardzes 2026.gada čempionāta sacensībās volejbolā: priekšplānā – Elvijs Stībelis, otrajā rindā no kreisās puses – Aleksandrs Šalajevs, Deivids Bebīns, Jānis Pajats, Andris Jermakovs, Aigars Strods, Renārs Kokorevičs, Reinērs Korņejevs, Normunds Mičulis un Matīss Keišs.

Aizvadītas Iekšlietu ministrijas atklātā čempionāta sacensības svaru stieņa spēšanās guļus un Valsts robežsardzes 2026.gada čempionāta sacensības volejbolā, kurās panākumus guva arī Viļakas pārvaldes robežsargi.

Iekšlietu ministrijas sacensībās svaru stieņa spēšanās guļus kopumā spēkiem mērojās 60 sportisti, kuri pārstāvēja piecas komandas – Valsts policiju, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, Valsts robežsardzi, Valsts policijas koledžu un Rīgas valstspilsētas pašvaldības policiju. Kopvērtējumā komandu vietas tika noteiktas, summējot astoņu labāko katras komandas dalībnieku izcīnītos punktus. Rezultātā 1.vietu

izcīnīja Valsts policija, 2.vietu – Valsts robežsardze, bet 3.vietu – Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests. Jāpiebilst, ka sacensību dalībnieki startēja arī individuālajās disciplīnās. Grupā “Virieši veterāni”, spēkojoties svaru kategorijā līdz 93 kilogramiem, 2.vietu izcīnīja AIGARS CĪRULIS no Viļakas pārvaldes.

Savukārt Daugavpilī noslēgušās Valsts robežsardzes 2026.gada čempionāta sacensības volejbolā. Turnīrā piedalījās septiņas komandas no Viļakas, Daugavpils, Rīgas, Ludzas, Ventspils, Aviācijas un speciālo operāciju pārvaldēm, kā arī Valsts robežsardzes koledža. Ciņā par čempionu titulu uzvaru izcīnīja daugavpīlieši, 2.vietu ieguva Viļakas pārvaldes komanda, bet 3.vietā ierindojās Rīgas pārvalde.

Informē policija

Brauc dzērumā

10.martā Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ziemeļlatgales iecirkņa amatpersonas, pildot dienesta pienākumus, Balvu novada Bērzpils pagastā pamanīja vīrieti, kurš pārvietošanās ar velosipēdu un veica aizdomīgus manevrus. Pārbaudot viņu, likumsargi konstatēja, ka vīrietis atrodas 1,79 promiņu alkohola reibumā. Uzsākts administratīvā pārkāpuma process.

Informē ugunsdzēsēji

Sākusies kūlas sezona

6.martā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) reģistrēja pirmo kūlas ugunsgrēku, kad 400 m² platībā pērnā zāle dega Talsu novada Rojas pagastā. Savukārt aizvadītajās brīvdienās kūla 5000 m² platībā dega Balvu novada Lazdukalna pagastā.

Visvairāk ugunsgrēku – Latgalē

Kopumā šogad reģistrēts jau 21 kūlas ugunsgrēks, bet pērn ugunsdzēsēji glābēji izbrauca uz 956 šādiem notikumiem. Pagājušajā gadā kūlas ugunsgrēku rezultātā izdega 689 hektāri teritorijas, cieta viens cilvēks un pilnībā nodega 17, bet cieta – 30 ēkas vai būves. “Aizvadītais gads ziemēļ apliecināja, ka kūlas ugunsgrēku skaitu visvairāk ietekmē laika apstākļi, nevis cilvēku uzvedības maiņa. Arī šogad redzam, ka vienā Latvijas daļā iedzīvotāji gatavojas plūdiem, kamēr citviet jau pirmajās saulainajās dienās tiek dedzināta pērnā gada sausā zāle. Vēlos uzsvērt, ka kūlas ugunsgrēki rada papildus slodzi ugunsdzēsējiem glābējiem un vienlaikus apdraud cilvēkus, viņu īpašumus un apkārtējo vidi. Kūlas ugunsgrēku nebūtu, ja iedzīvotāji apzinātos, ka tās dedzināšana ir bīstama un ka tas nav pieļaujams teritorijas sakopšanas veids. No ēkām, automašīnām vai sadzīves priekšmetiem neatbrīvojas, tos nodedzinot! Kāpēc šāda rīcība attiecībā uz savu zemi dažiem joprojām šķiet pieļaujama?” retoriski jautā VUGD priekšnieks ģenerālis Mārtiņš Baltmanis.

Reģionu statistika liecina, ka pagājušajā gadā visvairāk kūlas ugunsgrēku bija tieši Latgalē, kur 277 ugunsgrēkos izdega 415 hektāri plašas teritorijas. **Konkrēti Balvu novadā pērn tika reģistrēti 36 kūlas ugunsgrēki, 2024.gadā – 13, 2023.gadā – 13, 2022.gadā – 12, bet 2021.gadā – 18. Savukārt platības ziņā pagājušajā gadā Balvu novadā izdega 303 803 m² zemes, bet 2024.gadā – 9400 m².**

Aizliegta, bīstama un sodāma!

Atbilstoši Ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas darbu likuma 34.panta trešajai daļai, fiziskai personai par kūlas dedzināšanu piemēro no 280 līdz 700 eiro, bet juridiskai personai – no 1400 līdz 4300 eiro lielu naudas sodu. VUGD arī atgādina, ka kūlas dedzināšana ir aizliegta un bīstama, jo apdraud cilvēku īpašumu, veselību un dzīvību, kā arī rada būtisku kaitējumu dabai! “Aicinām iedzīvotājus sakopt teritorijas bez kūlas dedzināšanas, bet gadījumos, ja ugunsgrēks tomēr izcēlies, nekavējoties zvanīt uz tālruni numuru 112!” uzsvēra VUGD pārstāvji.

Atpūta

Prātnieks

3. kārtā

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsīm līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālajā bibliotēkā, zvanot uz tālruni 64522111 vai elektroniski uz e-pastu: agnija@balvurcb.lv

Horizontāli

6. Devītais mēnesis islāma kalendārā. 8. A.G.Bella izgudrojums, kura patents savu 150. gadskārtu atzīmē tieši šī gada martā. 10. Daļiņas atoma kodolā, kurām nav elektriskā lādiņa. 11. Ar ļaundarbīgu programmatūru inficētu un attālināti vadāmu datoru tīkls. 12. Tūrisma mitne Balvu novadā, kas tika izvirzīta Latvijas Lauku foruma ikgadējam LEADER projektam dižošanās iniciatīvai. 17. Darbošanās grāmatas “Lasišanas izaicinājums” autors (uzvārds). 18. Nodokļu maksātāja iesniegts pārskats par ienākumiem. 19. Viens no galvenajiem Ziemeļlatgales partizānu vadītājiem pēc Otrā pasaules kara (uzvārds). 22. Vārda dienas gaviļnieks martā. 23. Senākā grāmata latviešu valodā, kas saglabājusies līdz mūsdienām. 24. Vienādu līdzskaņu atkārtojums dzejā. 25. Latvijas šorttrekists, 2026. gada ziemas olimpisko spēju bronzas medaļnieks un karognesējs noslēguma ceremonijā (uzvārds).

Vertikāli

1. Neliela auguma dziedātājputns ar zilpelēku vai pelēku muguras apspalvojumu, taisnu un samērā garu knābi, bieži sastopams ligzdotājs un nometnieks. 2. Vārda dienas gaviļniece martā. 3. Grāmatas “Tilža un tilženieši” autore (uzvārds). 4. Mēneša autors Zvaigznes grāmatnīcā (uzvārds). 5. Mēlene, snātene, sagša... 7. Sporta veids, kurā februāra beigās turnīrā Tartu, Igaunijā, Balvu sportisti izcīnīja sudraba medaļas. 9. Populārs dzēriens, kura pirmā partija tika radīta tieši pirms 140 gadiem martā. 10. Alianse, kurai Latvija pievienojās 2004.gada 29.martā. 13. Slimība, ko senāk dēvēja par diloni. 14. Iestudējums bērniem, kas savu pirmizrādi piedzīvoja Kubulu Kultūras namā 2012.gada martā. 15. Kustība par sieviešu politisko un sociālo vienlīdzību. 16. Ilggadēja kultūras darbiniece un kultūrvēstures pētniece, godināta ar latgaliešu kultūras gada balvu “Boņuks 2025” par mūža ieguldījumu (uzvārds). 20. Latviešu teātra režisors, kurš martā svin savu 60 gadu jubileju. 21. Ierīce atmosfēras spiediena mērīšanai.

2. kārtas atbildes

Vertikāli

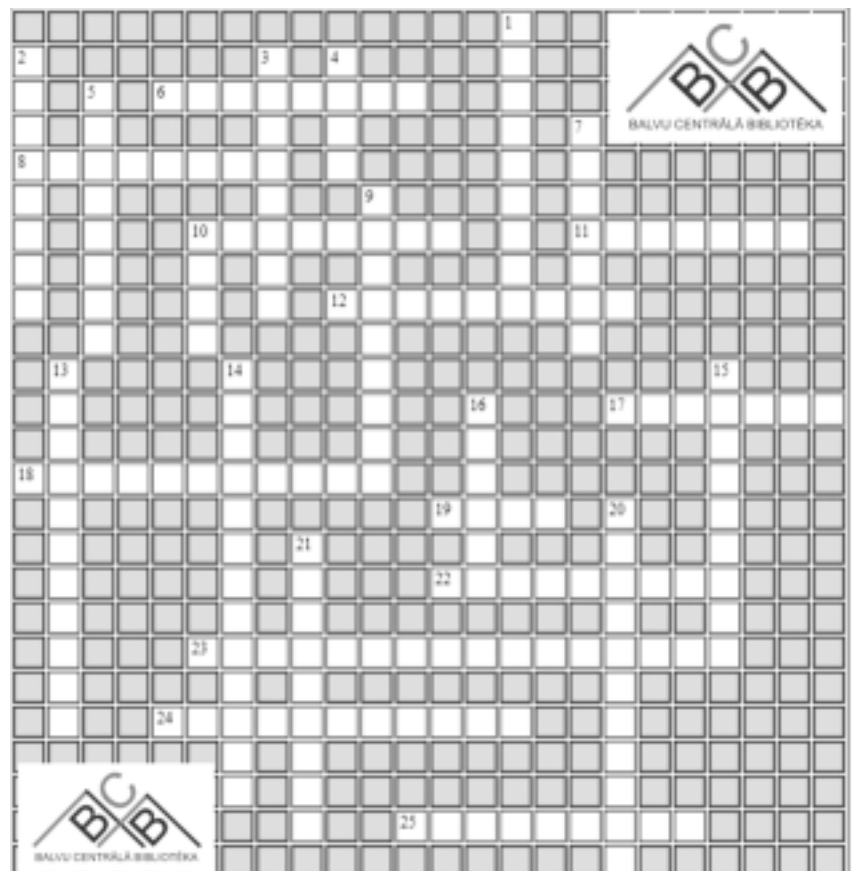
1. Abrenes istabas. 2. Torijs. 3. Vilmanis. 5. Lietuva. 9. Tikasha Sakama. 10. Varakļāni. 12. Karlina. 15. Sentineliēši. 16. Transpozoni. 17. Lūsis. 19. Vapuska taka. 21. Kelvins.

Horizontāli

4. Helfere. 6. Rongorongu. 7. Meteni. 8. Sarkankrūtītis. 11. Dadžāns. 13. Dominiks. 14. Pikšķerēšana. 18. Krupis. 20. Magnetotaktiskā. 22. Heigs. 23. Vilkaste. 24. Vazomotorais. 25. Daugavpils. 26. Klausīņas.

Pareizās atbildes iesūtījuši: A.Mičule, L.Mežale, E.Barkāne, Ķ.Baranova, Ā.Zeltkalne, I.Homko.

Balvu no apgāda “Zvaigzne ABC” saņem ALVINA MIČULE no Tilžas. Balvu var saņemt Balvu Centrālajā bibliotēkā.

*Sākums 1.lpp.

“Boņuka” balvas saņēmēja Ruta Cibule, saņemot balvu par mūža ieguldījumu, atklāja, ka kultūras nodaļā bija viena no tiem vadītājiem, kas diezgan agri saprata, ka kultūra nav tikai tas, kas notiek kultūras vai tautas namā: “Tautas tradīcijas īstākas un stiprākas ir tad, kad patiesībā nav saistītas ar institūcijām. Pateicoties etnomuzikoloģiem, es sapratu daudz atsevišķu indivīdu izcilību. Kopā ar Andu Beitāni iesniedzām vairāk nekā desmit iesniegumus valsts Kultūrkapitāla fondā mūža stipendiju saņemšanai. Visi šie pieteikumi bija sekmīgi. Domāju, ka nevienā citā novadā nav tik daudz mūža stipendiātu kā Ziemeļlatgalē. Tad, kad sākās visa kustība ap nemateriālā kultūras mantojumu saraksta veidošanu, *nostrādāja* mana cita īpašība. Ja šāds saraksts Latvijā tiek veidots, tad Ziemeļlatgalei tur jābūt pirmajai. Es redzu divas spēcīgas identitātes. Viena ir patriotisms no Latvijas valsts dibināšanas laikiem, Latgales partizānu pulks patiesībā ir vienīgais militārais formējums, kas radies no tautas iniciatīvas, kur vēlāk iekļauts arī Latvijas militārās armijas sastāvā. Līdzīga cita precedenta Latvijas vēsturē nav. Otra lieta – Ziemeļlatgales nosacītā nošķirtība no lielākiem transporta ceļiem. Šeit ir saglabājušās ļoti spēcīgas tautas tradīcijas. Daudzi cilvēki man saka, ka to esmu darījis es. Pati to pat neapziņos. Tāda laikam ir mana daba, kad aizraujas ar kaut ko. Saku: “Jā, darām!” Pricējos, ka ir tik daudz darītāju jau pēc manis. Man atliek tikai dažkārt palīdzēt. Tas varbūt ir nenovērtējams prieks, ka tā notiek. Spēks ir tajos cilvēkos, kas tajā dzīvo, un vēl jo vairāk, ja cilvēki ir sekmīgi savā personīgajā un saimnieciskajā dzīvē. Ir visu mūžu jāmacās. Ir cilvēki, kuros jūti intelektuālo bagāžu, un viņi šo bagāžu arī veido. Bet ir cilvēki, kuriem vienkārši patīk būt uz skatuves. Reizēm jūti, ka tā ir tāda tukša skaņa, turklāt cilvēki to sajūt. Visu mūžu ir jāmeģina sevi piepildīt, iegūstot plašāku redzējumu. Dzīvojot mazās vietās, nedrīkst darīt mazas lietas. Ir jādara lielas lietas, un tai domai, ko gribi izdarīt, jābūt lielākai par tavu ikdienu. Ja tava iecere ir tāda, kuru isti nevari sasniegt, tad tā ir normāla iecere. Vajag uzdrīkstēties, vajag sapņot lielus sapņus, tad arī viss izdosies!”

Veicas pacietīgiem. Rutas Cibules atbalsta grupai, lai nofotografētos kopā ar balvas “Boņuks 2025” saņēmēju, bija jāpaciešas.

Kāpēc brauca uz “Goru”? Gada balvas “Boņuks 2022” par mūža ieguldījumu latgaliešu kultūrā īpašnieks Igors Pličs, kuru mēs pazīstam kā profesionālu fotogrāfu, uzsvēra, ka Ruta Cibule ir viena no gaismas nesējām Ziemeļlatgalē: “Viņai ir ļoti daudz nopelnu, un, atklāti sakot, Rutas pēc tikai atbraucu. Lai viņai laba veselība, pārējais viss ir tikai piedēklis.”

Jūsma par Rutu. Latgaliešu dzejniece, rakstniece un žurnāliste Anna Rancāne nešaubās, ka Ruta Cibule ir cilvēks, kura patiesi ir ieguldījusi savu darba mūžu Ziemeļlatgales kultūrā: “Viņai vienmēr ir skaidrs redzējums uz lietām. Ruta redz *spēles laukumu*. No viņas gaidu daudz, daudz jaunu ieguldījumu un, protams, lai laiku, kad ir atstājusi valsts darbus, izbauda lietderīgi.” Savukārt Boņuka lomas Jāņa Streiča filmā “Cilvēka bērns” atveidotājs Andrejs Rudzinskis Rutai Cibulei vēlēja turpināt iesāktu un neapstāties: “Lai arī šodienas pasākums ir Jāņa Streiča ēnā, pozitīvs piemērs jāņem no paša režisora. Kāds? Līdz pašam pēdējām sava mūža dienām viņš bija maksimāli aktīvs. Tas turēja, tas virzīja, cilvēkiem tas patika. To novēlu arī Rutai.”

Atklāj ceremoniju. Balvu Mūzikas skolas 2.-9.klašu koris Lindas Vītolas vadībā apliecināja, ka joprojām ir labākais valsti.

Novada vadība “Gorā”. Balvu novada domes priekšsēdētājs Jānis Trupovnieks pirms ceremonijas atgādināja, ka pašvaldība “Boņuka” izvērtēšanas komisijā deleģēja mūsu pārstāvi Ilzi Zemraci: “Mums bija pietiekami daudz informācijas, kā izvērtēt pretendētus. Otrkārt, katra Latgales pašvaldības vadītāja pienākums ir būt kopā ar savu vadību un atbalstīt savējos. Treškārt, nominantu skaitā ir gan mūsu kultūras darbiniece, gan garīdznieks.” Jautāts, kādas personības no mūspuses turpmāk varētu izvirzīt “Boņuka” balvai, novada vadītājs smaidot noteica, ka tā varētu būt Sandra Kindzule. “Acimredzot, lai saņemtu balvu, patiesi ir jāiegulda mūža darbs. Varbūt pēc gadiem desmit balvu varētu saņemt kāds no Slišānu saimes,” pieļāva S.Kindzule. “Varbūt jāsumina ar balvu “ceļā uz “Boņuku”, ceļā uz mūža ieguldījumu”, jo cilvēkam bieži vien ilgs mūžs jānodzīvo, lai to saņemtu. Varbūt par maz godinām tos, kuri nesen kaut ko labu un jaunu ir iezīmējuši. Kā viens no variantiem ir režisore Danskovīte jeb Anita Ločmele,” piebilda J.Trupovnieks. Domes priekšsēdētāja vietnieces Inta Kaļva un Aija Mežale neslēpa gandarījumu, ka mūspusē ir tik talantīgi cilvēki, kuri ne tikai saņem “Boņukus”, bet arī uzstājas uz lielās skatuves.

“Šis brīdis ir jums, Ruta.” Kultūras ministre Agnese Lāce, pasniedzot balvu Rutai Cibulei, uzsvēra, ka tas ir stāsts par saknēm un cilvēkiem, kas tās kopj un sargā: “Latgaliešu kultūra dzīvo cilvēkos, viņu atmiņās, stāstos un šodienas darbos. Tādēļ man ir īpašs gods pasniegt šo balvu un godināt cilvēku, kurš ir veltījis vairāk nekā 40 gadus, ar sirdsdegsmi sargājot, kopjot, pētot Latgales kultūru. Ruta Cibule ir piemērs mums visiem. Ruta pati saka, ka ir piedzīvojuši divus kultūršokus, kas ir virzījuši darba dzīvi. Pirmais – satikšanās ar novadnieka Miķeļa Bukša darbiem, kas nostiprināja viņas pārliecību par latgaliskās identitātes nozīmīgumu. Otrais – iepazīšanās ar maija dziedājumu tradīciju, ko joprojām ikdienā pēta, arī šodien. Līdztekus tam Ruta, protams, ir atbalstījusi latgaliešu kultūras kopienas, apzinājusi kultūras teicējus, kopējus, sniegusi atbalstu tradicionālās kultūras meistariem, piedalījies 7 dziesmu svētku ciklos, kas, kā viņa pati saka, joprojām atgriežas viņas sapņos. Šis brīdis ir jums, Ruta!”

Vada pasākumu. Medņevas tautas nama etnogrāfiskā ansambļa “Medņeva” sievas pierādīja, ka kopā ar radio personību un influenceri Lauri Zalānu spēj novadīt jebkāda līmeņa aktivitāti.

Prieks par novadniecēm. Lepojamies, ka “Boņuku” piešķir latgaliešu kultūras un literatūras kopējai Edeitei Laimei (šobrīd atrodas Meksikā). Tāpat lepojamies, ka par “Boņuka” “Žika”

līdzīpašnieci kļuva bērzpiliete Daira Ikstena no grupas “Bruoli i Muosys”.

Aktuāli

Veselības aprūpe – būtiska valsts iekšējās drošības sastāvdaļa

Līga Kozlovska, Saeimas Zaļo un Zemnieku savienības deputāte, Sabiedrības veselības apakškomisijas priekšsēdētāja

Foto - Rinkēns, Saeima

nošaka un draud izveidoties *medicīniskie tuksneši*.

Lai nepieļautu šādu iespēju, šī gada budžeta sarunās Zaļo un Zemnieku savienība panāca to, ka tiek ievēroti nosacījumi, kas bija ietverti 2024. gada maijā Ministru kabinetā apstiprinātajā Informatīvajā ziņojumā “Par primārās veselības aprūpes stiprināšanu”, un tika atrasti līdzekļi lauku reģionu atbalstam.

Tālāk no Rīgas – lielāka piemaksa

Šī gada 3.martā Ministru kabinets pieņēma noteikumus, kas ģimenes ārstu praksēm paredz palielināt piemaksu par teritorijas iedzīvotāju blīvumu un piemaksu par attālumu līdz klīniskajai universitātes slimnīcai, sākot ar simto kilometru no Rīgas. Palielinoties attālumam ik par 50 km, pieaugs arī piemaksa. Tas nozīmē, ka, piemēram, Rucavā, Žiguros un Indrā ģimenes ārsta prakse saņems piemaksu par iedzīvotāju blīvumu – 1150 eiro un piemaksu par attālumu līdz universitātes slimnīcai – 895 eiro, ja klātienē apmeklējumu aptveres rādītājs būs augstāks par 75%.

Turpinot pilnveidojot šo sistēmu, tas var mazināt finansiālo plaisu starp pilsētas un lauku praksēm, kā arī radīt motivāciju jauniem speciālistiem izvēlēties darbu reģionos.

Ar skatu nākotnē

Lai stiprinātu primāro veselības aprūpi, piemaksa par attālumu gadiem ilgi tiek lietota citās Eiropas valstīs. Nu tas ir uzsākts arī Latvijā, taču arī tas nav pietiekami, lai aizpildītu tos robus, kas vairāk kā 30 gados, nepilnīgi finansējot veselības aprūpi, ir radušies šajā nozarē.

Veselības aprūpe ir būtiska valsts iekšējās drošības sastāvdaļa, tāpēc ir jāturpina darbs, lai panāktu finansējuma palielinājumu veselības aprūpei kopumā līdz 6% no iekšzemes kopprodukta, kāds tas bija paredzēts “Sabiedrības veselības pamatnostādņēs 2021. – 2027.gadam”, celtu mediķu atalgojumu un pārskatītu esošo tarifu sistēmu, lai kvalitatīvi medicīnas pakalpojumi būtu sasniedzami gan pilsētās, gan laukos.

APMAKSĀ
ZAĻO UN ZEMNIEKU SAVIENĪBA

Der zināt

Spānijas kailgliemezi atzīst par invazīvu sugu

Valdība noteica Spānijas kailgliemezi ‘*Arion vulgaris*’ par invazīvu svešzemju sugu Latvijā, paredzot arī pasākumus tā izplatības ierobežošanai.

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas sagatavoto Ministru kabineta noteikumu par Latvijas invazīvo sugu sarakstu un šo sugu pārvaldības pasākumiem mērķis ir noteikt sugas, kas Latvijā rada būtisku kaitējumu bioloģiskajai daudzveidībai, ekosistēmām, cilvēka veselībai vai ekonomikai, bet nav iekļautas Eiropas Savienības invazīvo sugu sarakstā. Vienlaikus regulējums nosaka pasākumus šo sugu izplatības ierobežošanai, iznīcināšanai un ekosistēmu atjaunošanai.

Spānijas kailgliemezis tiek uzskatīts par vienu no problemātiskākajām invazīvajām dzīvnieku sugām Eiropā. Tas spēj ātri vairoties, izplatīties savvaļā un būtiski ietekmēt vietējās ekosistēmas, tostarp apdraudēt dabiskos biotopus un vietējās gliemežu sugas, ar kurām tas var krustoties. Latvijā Spānijas kailgliemezis pirmo reizi konstatēts 2009.gadā Pastendē, bet īpaši strauja sugas izplatība novērota kopš 2020.gada. Līdz 2025.gada 1.aprīlim Latvijā identificētas 662 šīs sugas atradnes. Sugas izplatību veicina cilvēka darbība, īpaši dārzkopības prakse un stādu pārvietošana starp valstīm. Līdzīga problēma ar šo sugu novērota arī citās Eiropas valstīs, tostarp Baltijas reģionā. Spānijas kailgliemezis rada vairākus riskus. Tas ir būtisks lauksaimniecības kaitēklis, kas var bojāt kultūraugus, samazināt ražas kvalitāti un palielināt saimniecību izmaksas. Lielas populācijas var negatīvi ietekmēt arī ekosistēmu pakalpojumus un samazināt zemes vai īpašumu vērtību. Turklāt pastāv arī potenciāli riski cilvēku un mājdzīvnieku veselībai, piemēram, patērējot nepietiekami nomazgātus augļus un dārzeņus, kas

bijuši saskarē ar kailgliemežu gļotām.

Pašlaik Latvijā Spānijas kailgliemežu ierobežošana lielākoties notiek brīvprātīgi, galvenokārt mazdārziņu un zemes īpašnieku iniciatīvas rezultātā. Taču normatīvā regulējuma trūkums ierobežoja pašvaldību iespējas organizēt koordinētus ierobežošanas pasākumus teritorijās, kur invāzija ir īpaši izteikta. Ja suga iekļauta Latvijas invazīvo sugu sarakstā, pašvaldības varēs noteikt konkrētus pasākumus tās ierobežošanai savā teritorijā. Tas nozīmē, ka pašvaldības varēs pieņemt lēmumus par Spānijas kailgliemežu izplatības ierobežošanu un noteikt pienākumus zemes īpašniekiem, lietotājiem vai valdītājiem veikt nepieciešamos pasākumus. Noteikumi paredz koncentrēt ierobežošanas pasākumus galvenokārt apdzīvotās teritorijās, piemēram, pilsētās, privātmāju un mazdārziņu rajonos, kā arī publiskajās zaļajās zonās, jo Spānijas kailgliemezis īpaši labi izplatās urbanizētās teritorijās. Savukārt dabiskās teritorijās, piemēram, mežos vai purvos, ierobežošanas pasākumi bieži vien būtu praktiski neiespējami vai nesamērīgi dārgi.

Regulējums paredz arī pasākumu katalogu, ko pašvaldības varēs izmantot savos normatīvajos aktos. Tas ietver dažādas metodes, piemēram, mehānisku kailgliemežu savākšanu, teritoriju regulāru pļaušanu, ķīmisko vai bioloģisko ierobežošanas līdzekļu izmantošanu, kā arī pasākumus ekosistēmu atjaunošanai. Savāktos Spānijas kailgliemežus varēs likvidēt vairākos veidos, piemēram, nododot tos dzīvnieku liķu dedzināšanas iekārtām, ja pašvaldība noslēgusi attiecīgu līgumu, arī aprokot vai kompostējot. Par sugas ierobežošanas pasākumu īstenošanu būs atbildīgi zemes īpašnieki, lietotāji vai valdītāji, kuriem gliemežu iznīcināšana būs jāveic atbilstoši noteikumos paredzētajām metodēm.

Informē VSAA

Izmaiņas bezdarbnieka statusa un pabalsta saņemšanā

Līdz 2026.gada 31.martam bezdarbnieks, kurš ir reģistrējies Valsts ieņēmumu dienestā kā pašnodarbinātais, var vienlaikus gūt ienākumus un saņemt bezdarbnieka statusu, ja mēneša ienākumi nesasniedz minimālo algu un tiek veikta sociālās apdrošināšanas iemaksas 10% pensijai.

No 2026.gada 1.aprīļa stājas spēkā grozījumi “Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā”, kas nosaka, ka tiesības atrasties bezdarbnieka statusā un tiesības saņemt bezdarbnieka pabalstu ir tikai tad, ja netiek gūti nekādi ienākumi. Šis nosacījums attiecas uz visiem nodokļu maksāšanas režīmiem, arī autoratlīdzību saņēmējiem.

Svarīgi zināt!

☐ Ja bezdarbnieka statusa laikā persona gūst ienākumus kā darba ņēmējs vai pašnodarbinātais, arī kā autoratlīdzības saņēmējs, par to vienas darba dienas laikā jāinformē Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA).

☐ Ja par nodarbinātību nepaziņo un zaudē bezdarbnieka statusu, bezdarbnieka pabalsta izmaksu VSAA pārtrauks, bet jau izmaksātais pabalsts par nodarbinātības periodu būs jāatmaksā valsts budžetam.

Islaicīgs darbs bezdarbnieka pabalsta saņemšanas laikā

No 2026.gada 1.aprīļa noteikti garāki islaicīgas nodarbinātības periodi, ko skaita no bezdarbnieka statusa iegūšanas dienas:

- ☐ līdz 92 dienām darba ņēmējiem,
- ☐ līdz trīs mēnešiem pašnodarbinātajiem.

Ja bezdarbnieks noslēdz islaicīgu darbu vai autoratlīdzības līgumu un par to ir paziņojis NVA:

☐ bezdarbnieka pabalsta izmaksa uz darba periodu tiek apturēta,

☐ pēc darba beigām pabalsta izmaksa tiek atjaunota un pagarināta par nodarbinātības periodu.

Izņēmums: bezdarbnieka statuss un pabalsts saglabājas, ja ienākumi saņemti par darbu, kas veikts pirms bezdarbnieka statusa iegūšanas. Piemēram, autoratlīdzība par agrāk radītu darbu.

Vairāk informācijas var iegūt:

☐ par bezdarbnieka statusu, tiesībām un pienākumiem – Nodarbinātības valsts aģentūrā;

☐ par bezdarbnieka pabalstu – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā, tālrunis konsultācijām: 64507020, e-pasts: konsultācijas@vsaa.gov.

Informē LAD

Sākas pieteikšanās valsts atbalstam Latvijas vietējām šķirnēm

Līdz 15. aprīlim iespējams pieteikties valsts atbalstam “Atbalsts lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko resursu saglabāšanai (LDGRS)”, lai veicinātu nozīmīgāko vietējās cilmes sugu saglabāšanu. Tā ir iespēja saņemt atbalstu un rosināt lauksaimniekus piedalīties Latvijas nacionālās nozīmes dzīvnieku saglabāšanā un audzēšanā.

Atbalstam var pieteikties dzīvnieku audzētājs, kurš ir reģistrējies ganāmpulku un dzīvnieku atbilstoši noteikumiem, uzņemas saistības vienu gadu nepārdot, nedāvināt un nelikvidēt pieteikto dzīvnieku (izņemot īpašos gadījumus, piemēram, slimību, dabisku nāvi vai nelaimes gadījumu) un ir saņēmis biedrības atzinumu, ka dzīvnieks atbilst vietējās apdraudētās šķirnes saglabāšanas prasībām.

Atbalstu var saņemt par šādiem dzīvniekiem:

▲ Latvijas brūnās vecā tipa govīs – 441 EUR (vecākas par 2 gadiem) vai 264 EUR (6 mēn. – 2 gadi); ▲ Latvijas zilās govīs – 470 EUR (vecākas par 2 gadiem) vai 282 EUR (6 mēn. – 2 gadi); ▲ Latvijas baltās cūkas (sivēnmātes virs 50 kg un kuillis) – 605 EUR; ▲ Latvijas tumšgalves vecā tipa aitas – 91 EUR; ▲ Latvijas vietējās kazas (vecais tips) – 98 EUR; ▲ Latvijas siltasiņu zirgi (braucamais tips) – 425 EUR (vecāki par 6 mēnešiem); ▲ Latvijas ardeņa zirgi – 383 EUR (vecāki par 6 mēnešiem); ▲ Latgales rīkšotāju zirgi – 383 EUR (vecāki par 6 mēnešiem).

Atbalsta mērķis ir saglabāt lauksaimniecības dzīvnieku vietējās apdraudētās šķirnes atbilstoši Dzīvnieku audzēšanas un ciltsdarba likumam.

Nepalaid garām!

Aicina bioloģiskos lauksaimniekus uz tradicionālo "Zaļās lapiņas" semināru

Kā ik katru gadu, arī šogad SIA "Sertifikācijas un testēšanas centrs" (STC) aicina bioloģiskos lauksaimniekus uz tradicionālo "Zaļās lapiņas" semināru.

Tā jau ir kļuvusi par skaistu un gaidītu tikšanās tradīciju – satīties klātienē, pārrunāt aktualitātes un kopīgi gatavoties jaunajai sezonai. Semināri, kā ierasts, norisināsies dažādos Latvijas novados, lai būtu pieejami pēc iespējas plašākam bioloģisko saimnieku lokam.

STC ir izveidojis ciešu un profesionālu sadarbību ar:

- Valsts augu aizsardzības dienestu (VAAD),
- Lauku atbalsta dienestu (LAD),
- Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centru (LLKC).

Arī šogad šo institūciju speciālisti informēs par būtiskākajām likumdošanas izmaiņām un 2026. gada aktualitātēm, sniedzot praktisku ieskatu un atbildot uz jautājumiem.

STC eksperti dalīsies arī svaigākajās atziņās no BIOFACH izstādes Vācijā – pasaulē vadošās bioloģiskās nozares tikšanās vietas, kur rodas jaunas idejas, sadarbības un attīstības virzieni gan Eiropā, gan ārpus tās.

Savā pieredzē un veiksmes stāstā dalīsies bioloģiskās lauku saimniecības SIA "Henome" valdes locekle Antra Oša.

Seminārs Balvos 8. aprīlī LLKC Balvu birojā, Brīvības ielā 46a, plkst. 10.00.

Dalība seminārā ir bez maksas, taču vietu skaits ir ierobežots. Pieteikšanās: <https://stc.lv/zalas-lapinas-seminari-pavasari/>

SARUNU TĒMAS:

- Bioloģiskās lauksaimniecības aktualitātes 2026.gadā - STC
- Smidzinātāju pārbažu likumdošanas izmaiņas un individuālā transportlīdzekļa apstiprināšanas izmaiņas – STC
- Jaunami bio lauksaimniecības jomā no BIOFACH bioloģiskās izstādes Vācijā
- Sēklas, atļaujas, mēslošanas līdzekļi – VAAD
- Platību maksājumi un investīciju pasākumi – LAD
- "Mans lauks" nodrošinātās iespējas bioloģiskajiem lauksaimniekiem – LLKC
- Uzņēmuma "HENOME" veiksmes stāsts (Balvos)
- Jautājumi un diskusijas

Informē LAD

Izmaiņas samazinātās akcīzes nodokļa likmes piešķiršanas kārtībā dīzeļdegvielai

Ministru kabinets apstiprināja izmaiņas kārtībā, kas regulē samazinātās akcīzes nodokļa likmes piemērošanu marķētai dīzeļdegvielai lauksaimniecības vajadzībām. Izmaiņas paredz ieviest elastīgāku pieeju minimālo ieņēmumu kritērija piemērošanai lauksaimniekiem, kuri piesakās marķētās dīzeļdegvielas saņemšanai 2026./2027. saimnieciskajā gadā.

Izmaiņas izstrādātas, ņemot vērā pēdējo gadu nelabvēlīgos klimatiskos apstākļus, kas būtiski ietekmējuši lauksaimniecības ražošanu un saimniecību ieņēmumus. Pēdējos gados nozare piedzīvojusi gan salnas, sausumu, vētras un krusu, gan ilgstošas lietavas un plūdus, kas daudzviet būtiski samazināja ražas apjomu un kvalitāti.

Ņemot vērā šos apstākļus, daļai saimniecību lauksaimnieciskās ražošanas ieņēmumi kādā no gadiem nesasniedza noteikto sliekšni, kas nepieciešams, lai Lauku atbalsta dienests piešķirtu tiesības iegādāties degvielu ar samazinātu akcīzi maksimāli pieļaujamā apmērā. Tas nozīmē, ka pat ekonomiski dzīvotspējīgas saimniecības nākamajā gadā var saskarties ar ierobežotu piekļuvi šim

atbalsta mehānismam.

Lai novērstu situāciju, kad viens nelabvēlīgs gads būtiski ietekmē saimniecības iespējas iegādāties marķēto dīzeļdegvielu, noteikta elastīgāka ieņēmumu kritērija izvērtēšana. Tas nozīmē, ka turpmāk, vērtējot atbilstību kritērijiem, Lauku atbalsta dienests ņems vērā to deklarāciju vai gada pārskatu, kurā ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas ir lielāki – 2024. vai 2025. taksācijas gadā. Tas nozīmē, ka ieņēmumi tiks vērtēti par diviem pēdējiem taksācijas gadiem, nodrošinot objektīvāku saimniecību situācijas izvērtējumu.

Tāpat minimālo ieņēmumu kritērijs netiks piemērots papildu deklarētajām zemes platībām to pirmajā deklarēšanas gadā un nākamajā gadā pēc tā. Šī pieeja attieksies arī uz jaunajiem lauksaimniekiem, kas uzsāk saimniecisko darbību, kā arī uz tiem, kuri pirmo reizi piesakās dīzeļdegvielas ar samazināto akcīzes nodokļa likmi saņemšanai.

Izmaiņas pozitīvi ietekmēs lauksaimniekus visā Latvijā, nodrošinot stabilāku piekļuvi būtiskam resursam lauksaimnieciskajā darbībā – degvielai ar samazinātu akcīzi.

Pērk

SIA "Mežusili" pērk meža īpašumus, cirmsas, izcirstus meža īpašumus par 3000 EUR/ha. Tālr. 28282021.

Meklē labu 2-istabu dzīvokli Balvos, 1. vai 2. stāvā. Tālr. 29475253.

Pērk mežu, lauksaimniecības zemi. Tālr. 29386009.

Z.s "Strautiņi" iepērk mājlopus. Samaksa tūlītēja. Labas cenas. Tālr. 29411033.

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 2777733
www.galasparstrade.lv

Pārdod

Pārdod 2-istabu DZĪVOKLI Žiguros. Tālr. 26559817.

Skaldīta malka. Cena 37 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā. Ir maisos. Tālr. 25543700.

Pārdod malku (kārtīgi krāmēta). Tālr. 25442582.

Pārdod pussausu, skaldītu malku ar piegādi. Tālr. 26425960.

Pārdod skaldītu malku, sausa. Tālr. 26550272.

Pārdod zaģmateriālus: dēļus, brusas. Tālr. 25543700.

Pārdod burkānus, kartupeļus (lopbarībai, sēklas izmēra, pārtikai), graudus (dīgstoši). Bezmaksas piegāde. Tālr. 25442582.

Pārdod vītīnātos skābsiena ruļļus. Tālr. 26160423.

Pārdod auzas, kviešus, zirņus. Tālr. 28772537.

Līdzjūtības

Un atmiņas ziedēs ap viņu
Baltas kā ābeles. (Ā.Elksne)
SIEVU mūžībā pavadot, skumju brīdī
esam kopā ar kolēģi Sergeju
Tupicinu.
Šoferu kolektīvs

Skumji noliec galvas priedes klusās,
Nolīst ziedos rīta mirdzums silts.
Nošalc vēsma – mierīga lai dusa,
Lai tev viegla tēvu zemes smiltis.
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Ligitai un tuviniekiem, TĒVU,
VĪRU, VECTĒTIŅU zemes klēpī
guldot.
PIL "Pīlādītis" kolektīvs

Lai tēva mīlestība visos ceļos vada,
Lai tēva sirds jums spēku dod,
Lai labā, apkļususi sirds vēl ilgi
Teic padomus un ceļamaizi dod.
Skumju brīdī esam kopā ar Ligitu
un tuviniekiem, pavadot tēti
VOLDEMĀRU DŽIGURU kapu
kalniņā.
Kaimiņi Dārza ielā 8

Lai miers manai zemei, pa kuru es
gāju,
Lai miers maniem bērziem, zem
kuriem es stāju.
Lai miers maniem putniem, kas
debesīs skrēja
Un deva daudz spēka no saules un
vēja.

Izsaku patiesu līdzjūtību Annai
Kukurānei, brāli ALBERTU APŠU
pavadot mūžībā.
Helēna

Dažādi

LOGI, DURVIS. Tālr. 26343039.

Atdod atsperu gultu. Vajadzīgs
remonts. Tālr. 20232381.

Vēlos nomāt lauksaimniecības zemi.
Tālr. 26140262.

Balvu nodaļas biškopji aicināti piedalīties seminārā, kas notiks piektdien, 20.martā, Balvu muižā.
Sākums plkst. 10.00.
Programmā lekcija par PROPOLISU, BIŠU MAIZI un ZIEDPUTEKŠNIEM.

Pagājuši jau 3 mēneši!

Pārlicinies, vai abonēji

Vaduguni!?

<p>Indekss 3004 IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS IZDEVĒJS SIA "BALVU VADUGUNS" Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV43203002982</p>	<p>REDAKCIJAS ADRESE TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 NORĒKINU KONTS A.S. SEB BANKA Nr. LV21UNLA0024000467345, kods UNLALV2X <small>Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.</small></p>	<p>REKLĀMA, SLUDINĀJUMI D.Dimitrijeva T. 64507018 26161959</p>	<p>REDAKTORS E.GABRANOVŠ – T. 29360850 ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA – T. 26707934; A.SOCKA – T. 29378903; I.TUŠINSKA – T. 27145837; A.LOČMELIS – T. 26665086. KOREKTORE – S.GUGĀNE GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA – T. 25908200 ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ – T. 27870730 Tālrunis-autoatbildētājs – 64520961</p>	<p>e-pasts: vaduguns@apollo.lv mājaslapa: vaduguns.lv Datorsalikums- SIA "Balvu Vaduguns", R.KACĒNS Iespējams SIA "Poligrāfijas grupa Mūkusalā", Rīgā, Mūkusalas 15A Tirāža – 1800</p>
---	---	---	--	---